

20 let delavskega samoupravljanja

LETO XII

Številka 33

Jesenice, 21. avgusta 1970

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Jože Varj — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice, Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Poslušajte predsednika in člani Delavskega sveta.

Tas so delavci izvolili v Delavski svet. Tasa se xista delavstva iskane velike razprave in o tem ste prejeli veliko nalogo. Izvoliam tam ključni velikega podjetja v imenu delavne oblasti. Ti ste sedaj odgovorni za to delo v železarni. Poslušajte iskano po zakonitih funkcijah v okviru političnega gospodarstva plana, po navodilih in smernicah kakor jih nametujeta intenzivni naši socialistični obujnosti. Poslušajte briga o delavcih, o njihovem delu, o njihovem življenju, o njihovi obujnosti. Držite njihovo kulturo in politično zavest. Poslušajte pravilno gospodarsko politiko. Vite se in vite drugo. Polje in oblast tam ho pomagala. Enajste konarno bi se obujna last. Zavedajte se, da sovražnik bedi in išče prilike da bi škodoval.

Čestitamo vam na vaši pravniki in želimo mnogo uspeha.

Stranjan Jan.

Jugoslovanski proletariat je prvi v zgodovini človeštva uresničil geslo »TOVARNE DELAVCEM«

Delavski svet kot nosilec socialne politike

Ko v teh dneh pregledujemo prehojeno pot našega delavskega samoupravljanja, ko ugotavljamo uspehe delavskega sveta Železarne, vse od zgodovinskega 20. avgusta 1950 pa do danes, moramo poleg vseh razvojnih in tehnoloških težav in uspehov pogledati tudi kaj smo storili ali preživeli na področju skrbi za našega delavca — proizvajalca, oziroma za nas.

V letu 1950, ko smo delavci prevzeli tovarno v samoupravljanje, nas je bilo več kot 7000 (7294) zaposlenih in smo ustvarili 115.796 ton blagovne proizvodnje. Že po 10 letih samoupravljanja, to je leta 1959 se je število zaposlenih znižalo na 6780 — indeks 93 blagovna proizvodnja pa se je dvignila na 233.724 ton — indeks 202. Po 20 letih samoupravljanja, smo blagovno proizvodnjo 354.679 ton, indeks 306, ustvarili s povprečno 6225 zaposlenimi — indeks 85.

Ze teh nekaj števil nam pove, da so se v teh 20 razvojnih letih odigrale v kolektivu velike spremembe, vendar sam padec zaposlenih v indeksu izražen na 85 ne pove vsega, zato naj dodam še podatek, da je v teh letih sklenilo delovno razmerje z Železarno, v samoupravnem jeziku bi lahko rekli, da je vstopilo v našo delovno skupnost 20.376 delavcev, izstopilo pa jih je 21.275. Te številke nam povedo, da se je praktično naš kolektiv trikrat zamenjal, na srečo ne dobesedno, sicer se gotovo ne bi mogli danes pohvaliti s takimi proizvodnimi rezultati. In, ker se kolektiv v resnici ni trikrat zamenjal je jasno, da je tisti del stalnih članov kolektiva nosil toliko večje breme pri ohranjanju in celo pri izboljšanju kvalitete ravni proizvodnje in pri tako naglem usposabljanju novo vstopajočih članov naše delovne skupnosti.

Ti prekomerni fizični in psihični napori niso ostajali brez posledic, delavci so pod težo bremen in delno tudi na račun starosti tudi obnemogli — oboleli — zmanjšala se je njihova delovna sposobnost — nastopale so invalidnosti. Naš delavski svet je v svoji razvojni dobi resnično veliko več časa posvetil pro-

blematiki proizvodnje in tehničnemu razvoju, ni pa povsem zastala skrb za delavca — proizvajalca. V zadnjih letih je delavski svet tri zasedanja v celoti posvetil kadrovske socialni problematiki in začetni socialno politiko.

Če se ozremo na v uvodu navedene številke, moramo priznati, da zadolžena kadrovske socialna služba ni mogla pri tako hitri menjavi kolektiva uresničiti vseh zadolžitve, vendar nas nekateri uspehi le bodrijo in kažejo znak, da se počasi le približujemo k zastavljenim ciljem.

Vseh posameznih področij kadrovske socialne dejavnosti nikakor ni mogoče razložiti v enem sestavku, zato za danes ostanimo le pri enem področju in sicer na področju varstva invalidov.

Na področju varstva invalidov namreč, že beležimo uspehe sistematične skrbi, kar je naročilo delavskega sveta. V letu 1968 smo namreč v številu ocenjenih in zaposlenih invalidov dosegli vrh, saj smo pri 189 ocenjenih dvignili število zaposlenih delovnih invalidov na 337. V tem letu je bilo tudi največ invalidsko upokojenih in sicer 80. Lani pa smo pri 160 ocenjenih znižali število na 291 in število invalidsko upokojenih na 61. Tudi rezultati prvega polletja 1970 kažejo na upadanje, zlasti če upoštevamo, da je pri 97 ocenjenih bilo kar 41 % ponovnih ocen. Prav to nam pove, da ni toliko novih primerov, da pa spremembe v naši proizvodnji zahtevajo tudi premeščanja — prekvalifikacijo delavcev, med temi pa so tudi invalidi. Za pravilno spremembo ustreznega delovnega mesta je pa pristojna le invalidska komisija. Prav na podlagi tesnega sodelovanja z imenovano komisi-

(nadalj. na 2. str.)

Po dvajsetih letih

Ko smo pred dvajsetimi leti uresničili geslo »Tovarne delavcem«, je bila podana temeljna oblika in sredstvo socialističnega gibanja. Prišel se je proces, ki si je moral in si še vedno mora utirati pot prek mnogih materialnih in socialnih ovir. Preteklo je dvajset let nenehnega vzpona in hkrati tudi razočaranj. Od kamna spotike si je samoupravljanje v dvajsetih letih pridobilo priznanje mednarodnega delavskega gibanja. Dokazalo je svojo realno moč in vrednost pri razreševanju obstoječih družbenih protislovij in hkrati z doseženimi uspehi razočaralo vse tiste, ki so samoupravljanju pripisovali čarobno moč, s katero je mogoče vse protislovja v družbi takoj in trajno rešiti. Ne le, da s samoupravljanjem niso bila odstranjena vsa protislovja, ampak so nastajala in nastajajo nova. Toda kljub temu so rasli novi ljudje in z njimi nov pogled na družbo in odnose v njej, ki danes pomenijo nezrušljiv odpor željam tistih, ki nočejo ali ne morejo dojeti potreb sodobne družbe. Samoupravljanje ne postavljamo več kot načelno vprašanje obrambe družbenega sistema, zato pa vse več posebnih vprašanj in njihovega razreševanja na posameznih področjih družbene aktivnosti.

V Železarni nismo le spremljali razvoja samoupravljanja. Dvajset let smo zavzeto iskali oblike in tem oblikam ustrezno vsebino, da bi naša tovarna postala še bolj naša, da bi formalno dane možnosti postale temelj družbene ustvarjalnosti in napredka. To gibanje ni bilo premočrtno brez napak, brez nerealnih ciljev in ne brez odpora.

Vzporedno z rastjo samostojnosti tovarne in s tem obsegom pravic in dolžnosti, smo dograjevali tudi sistem upravljanja v tovarni. Upravljanje je prek obratnih delavskih svetov, ki so bili izvoljeni že v letu 1953 zelo zgodaj postalo pravica in dolžnost zelo širokega kroga kolektiva in po letu 1962 prek zborov obratov že celotnega kolektiva. Poleg obsega samoupravnih pravic so na organizacijo samoupravljanja vplivali tudi cilji, ki smo jih želeli v posameznih obdobjih doseči. V začetnem obdobju je bil poudarek predvsem na možnosti, da bi čim širši kolektiv sodeloval pri najbolj bistvenih vprašanjih notranjih odnosov. Kasneje in posebno z zadnjimi organizacijskimi spremembami samoupravljanja pa smo in želimo pospešiti globlje družbene procese.

Oblike upravljanja, ki so nastale v obdobju relativno omejene samostojnosti in materialne osnove samoupravljanja, niso mogle ob sedanjih pogojih zagotoviti uspešnega izvrševanja vse bolj zahtevnih nalog. To je že daljši čas vsiljevalo potrebno delitev dela tudi na področju upravljanja. Postavljeno je bilo večje število izvršilnih organov, ki naj bi poleg hitrejšega in poslednjega reševanja zaupanih nalog ter širše iniciative za njihovo reševanje omogočilo tudi jasnejšo opredelitev odgovornosti za izvrševanje politike, ki jo na posameznih področjih določa delavski svet tovarne.

Ce želimo spremeniti odnose v tovarni, potem moramo zgraditi most prek jarka, ki je in še vedno ločuje upravljanje in vodenje. Zato je bilo potrebno vključiti vodilni kader v delo samoupravnih organov od delovne skupine do odborov in komisij delavskega sveta tovarne. Vse to, skupno z delovnimi skupinami, bi moralo prispevati k hitrejšemu reševanju tistih vprašanj, ki neposredno zadevajo slehernega člana kolektiva, ki povzročajo nezadovoljstvo in pogosto tudi konfliktno situacije.

Ceprav navidez nepomembne spremembe, ki so se iz obdobja v obdobje dogajale na področju samoupravljanja, so ustvarile temelje za sistem upravljanja, od katerega ne pričakujemo samo uspešno reševanje ekonomskih nalog podjetja, ampak tudi globlje spremembe družbenih odnosov, ki vodijo k uresničevanju demokratične in humane socialistične družbe. Čeprav je bilo tako pričakovano prisotno vseh dvajset let, je danes to mnogo bolj določeno in neposredno.

Tomaž Ertl

Počitniško pismo iz Biograda na moru

Izmena, ki je štela 210 članov kolektiva in njihovih svojcev, se je v ponedeljek vrnila z letalom in drugimi prevoznimi sredstvi spet na Jesenice. Dvanajst lepih dni smo preživeli ob morju v našem počitniškem domu, ki je prav gotovo med najlepšimi na področju Biograda. Tako kot sodelavci, ki so letovali v prejšnjih izmenah se tudi sedanji pohvalijo, saj je bilo lepih sončnih dni toliko, da so se vrnili na Jesenice lepo porjavili. Prejšnjo soboto in nedeljo je bilo nekaj dežja, vendar je premer samo koristil, kajti, če bi vseh dvanajst dni bilo tako vroče kot prve dni, bi posamezniki lahko imeli hude opekline zaradi sončenja.

Uprava počitniškega doma s svojim osebjem, se je potrudila in mudila gostom, to je našim sodelavcem, izdatne obroke in kvalitetno hrano. Skratka, razmere v našem domu v Biogradu na moru so take, da je ugodja več ko dovolj.

Nekateri naši sodelavci, ki so že večkrat letovali v Biogradu in Crikvenici in so bili tudi tokrat na dopustu ob morju, so poizkusili napraviti nekaj primerjav. Morda je bila sedanja izmena bolj umirjena oziroma zadržana, nekateri sodelavci pa so pogršali več kolektivnega razvedrila. Uprava počitniškega doma je z namenom, da bi jim ugodila, organizirala vsak tork in soboto veseli večer. Tistim, ki radi plešejo je na voljo glasba s plošč, razen tega pa vsem udeležencem takih večerov tudi razne specialitete. Vendar je prav tu področje, na katerem bo treba opraviti še precej dela. Svoj delež bi lahko prispevala pristojna komisija pri tovarniškem odboru osnovne organizacije sindikata, referent za športno rekreacijo v Železarni in še kdo drug. Ob vsestranskem sodelovanju bi lahko organizirali skupinske izlete, dalje ogled muzeja in umetniških razstav v Biogradu. Ker so vstopnice za prireditve, ki jih dajejo na »letni pozornici« precej drage, bi vsaj za nekatere kazalo organizirati obisk s popustom. Drugi spet predlagajo, da bi vsaj enkrat v izmeni bil na programu družabni večer s primernim programom, ki bi ga izvajali razni ansambli ali pa tudi sodelavci in njihovi svojci, ki so na dopustu in imajo za to ustrezne kvalifikacije in so pripravljeni na tako sodelovanje. Predlog o katerem bi kazalo razmisliti je tudi ta, da bi skupaj s sosednjimi počitniškimi domovi občasno organizirali skupen družabni večer s primernim programom.

Drugo vprašanje, ki je močno v ospredju, pa se naša na samo mesto Biograd. Po nekaterih podatkih je v Biogradu okrog 10.000 domačih in tujih gostov. Vsi ti plačujejo turistično takso. Vprašanje pa je ali gostje,

ki letujejo v Biogradu dobijo vse tisto kar pričakujejo. Vzemimo na primer samo plažo, kjer se dnevno sonči in kopa po več sto kopalcev. Plaža je še vedno taka kot je bila pred leti. Morda je za spoznanje celo bolj zane-marjena. Kako le morejo pristojni organi v Biogradu dovoliti, da na plaži ni higi-enskih prostorov oziroma če so, jih je občutno premalo. Ena sama prha za prhanje po kopanju v morju je vse-kakor premalo. Kot vse ka-že imajo težave v Biogradu tudi s pitno vodo in je v posa-meznih počitniških domovih tudi omejena poraba.

Številni gostje se zanimajo kako je v Biogradu organi-zirana zdravstvena služba.

Sicer je res, da imajo zdrav-stveni dom, vprašanje pa je, če je na voljo toliko zdrav-stvenih delavcev, da bi lahko hitro in učinkovito ukrepali, tudi kadar gre za kratkotraj-na lažja obolenja.

Teh nekaj misli naj bo pri-spevek k naporom upravnika počitniškega doma Vinka Kunšiča in njegovih sodelav-cev, da bi našli primerno re-šitev in v kolikor se pač da rešili čim več problemov. Iz Biograda smo se torej vrnili zadovoljni. Upravi počitni-škega doma in osebju gre zahvala za vso pozornost, ki smo je bili deležni. V Bio-grad se bomo še vračali z željo, da bi bil vsako leto naš dopust tako prijeten kot je bil letošnji.

Delavski svet kot...

(Nadaljevanje s 1. str.)

jo pri prekvalifikaciji invali-dov nismo še imeli resnejših težav, ki bi nam zavrle pre-usmeritev delavcev na nove proizvodne zahteve.

Veljavni sistem skrbi za in-valide je postavljen prav od delavskega sveta, sicer tudi v skladu s temeljnim zakonom o socialnem zavarovanju in v skladu s smernicami skup-ščine SRS in se brez zardeva-nja lahko pohvalimo, da smo ena od redkih delovnih orga-nizacij, ki ima vse delavljne delovne invalide zaposlene in celo pretežno v proizvodnji.

Ob tej ugotovitvi ne sme-mo misliti, da so tudi prav vsi invalidi zadovoljni z zapo-slitvijo, je sicer nekaj prime-rov nezadovoljnih, vendar zgolj subjektivne narave, te-

žave teh ne bo mogoče tudi v prihodnje zadovoljivo reši-ti, kolikor se sami ne bodo potrudili živeti se v »delov-ni« kolektiv.

Z nadaljnim razumevanjem samoupravnih organov tovar-ne kot v delovnih enotah ob krepitvi vseh strokovnih služb bodo uspehi tudi v prihodnje zadovoljivi. Najbolj zadovolj-ni bomo gotovo vsi, če nam bo uspelo odpraviti vzroke, ki povzročajo invalidnost in to z nenehnim tehničnim iz-boljševanjem delovnih pogo-jev kot z izpopolnjevanjem zdravstvene službe za pravo-časno učinkovito odkrivanje in zdravljenje bolezni. Ob ta-kem zadovoljstvu bomo goto-vo še srečnejši ob naslednjem jubileju.

Zdravko Pogačnik

Seznam predsednikov delavskega sveta

1950 Franc ARH
1950 Srečko JAGODIC
1952 Dante JASNIC
1953 Jože KUNSTELJ
1954 Janko SMOLEJ st.
1956 Janko VERDNIK
1957 Peter ZBONTAR
1958 Franc GASPERIN
1960 Zdravko ČRV
1962 Ivo SCAVNICAR
1964 Anton GROSELI
1966 dipl. inž. Franc MLAKAR
1968 Franc KOBENTAR

in predsednikov upravnega odbora Železarne 1950—1970

1950 Viktor ROPRET
1951 Alojz BOŽIČ
1952 Maks DOLINAR
1952 Anton MENDIŽEVEC
1953 Dante JASNIC
1954 Anton PINTAR
1955 dipl. inž. Vinko ČIZMAN
1956 Jože ULČAR
1958 Tone DOLENC
1959 Anton PINTAR
1960 Karel POGAČAR
1961 Pavel LOTRIČ
1962 Franc POGAČNIK
1963 Berti BRUN
1964 Zvone LABUŠA
1965 dipl. inž. Vinko GOLC
1966 Anton DEŽMAN
1967 Franc MEDJA
1968 dipl. inž. Stane SEKNE

Predlog izhodišč za pripravo statuta za zdravstveno varstvo

Republiški zakon o zdravstvenem zavarovanju je bil sprejet v skupščini SRS v prvi polovici meseca julija. Z uveljavitvijo zakona bodo sedanje komunalne skupnosti socialnega zavarovanja imele razmeroma malo časa, v katerem bodo morale opraviti zahtevna dela do 1. januarja 1971, ko bo stopil zakon o zdravstvenem zavarovanju v veljavo. Do 30. novembra je treba sprejeti statut in druge splošne akte, ki določajo pravice iz zdravstvenega varstva.

Skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Kranj, je v začetku julija na svoji seji sprejela stališča za pripravo osnutka statuta, ki bo dan v razpravo jeseni zavarovancem in se bo tako na osnovi pripomb izdelal statut, ki ga bo sprejela skupščina.

V splošnem naj bi bil statut sestavljen tako, da bo zajemal vse določbe iz področja zdravstvenega zavarovanja, ki so važne za zavarovane osebe skupnosti.

V statutu naj bodo vse določbe zveznega in republiškega zakona o pravicah in njihovem obsegu ter načinu uveljavljanja. To je potrebno zaradi tega, da bodo zavarovane osebe že iz samega statuta videle krog zavarovanih oseb, njihove pravice idr. in jim zato ne bo treba pregledovati ostalih predpisov. Skratka, iz statuta naj bodo razvidne vse pravice, ki jih določa zvezni in republiški zakon o zdravstvenem zavarovanju ter skupnost sama.

V statutu naj bodo kot posebna kategorija zavarovanih oseb zajete tudi osebe, ki opravljajo samostojno poklicno dejavnost (obrtniki, gostinci, umetniki, advokati, duhovniki, kolporterji) itd. Imeli naj bi enake pravice, kot osebe iz delovnega razmerja. Pogoji za izplačevanje nadomestila osebnega dohodka tem osebam, naj bi bili enaki v statutu kot v sedanjih predpisih.

Republiški zakon v glavnem v obveznih oblikah zdravstvenega varstva že določa krog zavarovanih oseb, aktivnih zavarovancev in njihovih družinskih članov, ki so upravičeni do zdravstvenega zavarovanja.

Zdravstveno zavarovani naj bi bili tudi otroci zava-

rovancev, ki so dokončali obvezno šolanje in se potem niso mogli zaposliti. Zdravstveno varstvo naj bi bilo tem otrokom zagotovljeno do 18. leta starosti pod pogojem, da so prijavljeni pri zavodu za zaposlovanje zaradi zaposlitve.

Po sedaj veljavnih predpisih ostanejo otroci po dopolnitvi 15 let starosti brez zdravstvenega varstva, če se več ne šolajo in se ne zaposlijo.

V statutu bo treba določiti tudi pogoje in pravice članov širše družine do zdravstvenega varstva iz naslova zavarovanja.

Po sedanjih predpisih člani širše družine (starši, posvojitelji, vzdrževani otroci, bratje, sestre, vnuki), nimajo pravice do zdravstvenega varstva, če imajo obdavčene dohodke iz kmetijstva in iz drugih virov, ki znašajo več kakor minimalni osebni dohodek določen z zveznimi predpisi.

Pogoji so v tem izredno ostri, zlasti za dohodek iz kmetijstva.

Skupščina je pri tem vprašanju zavzela naslednja stališča, oziroma pogoje:

Steje se, da član širše družine nima za preživljanje lastnih dohodkov:

1. Če nima nobenih lastnih dohodkov,

2. če ima družinski član lastne dohodke iz enega ali več virov, ki skupno ne presegajo mesečno 25 % zneska minimalnega osebnega dohodka, ki ga določajo predpisi; pri tem bi se dohodek iz kmetijstva računal v trojnem znesku katastrskega dohodka, dohodki opravičeni davka pa se odštevajo na podlagi idealne davčne osnove.

Pri ugotavljanju zneska dohodka, ki odpade na posa-

meznega širšega družinskega člana se dohodek deli s številom tistih družinskih članov, ki so se na podlagi zakona ali pogodbe dolžni medsebojno vzdrževati.

Steje se, da zavarovanec preživlja člana širše družine, če živi z njim v gospodinjstvi skupnosti ali redno mesečno prispeva k njegovemu vzdrževanju najmanj polovico zneska iz prejšnjega odstavka.

Zdravstveno varstvo

Sedaj veljavni zvezni zakon o zdravstvenem zavarovanju v 31. členu določa skoraj vse pravice, republiški zakon pa je kar se pravic tiče zelo okviren. Obvezne oblike, katere komunalne skupnosti morajo zagotoviti navaja samo: odkrivanje in zdravljenje tuberkuloze, nalezljivih bolezni; nego in odkrivanje oziroma zdravljenje duševnih bolezni; zdravstveno varstvo žensk v zvezi z nosečnostjo, materinstvom in porodom, popolno zdravstveno varstvo dojenčkom, predšolskih in šolskih otrok; aktivnost za zgodnje odkrivanje malignih obolenj, sladkorne bolezni in njihovo zdravljenje in končno aktivnost za njihovo zdravstveno vzgojo. Vendar tudi za obvezne oblike zakon ne navaja njihovega obsega.

Vse ostale pravice t. j. splošna in specialistična zdravljenja, stacionarno zdravljenje, zdravila, zobozdravstvo, ortopedske pripomočke pa morajo komunalne skupnosti določiti s statutom.

V razpravi o obsegu zdravstvenega varstva je skupščina zavzela naslednja stališča:

a) obseg pravic naj bo v statutu približno enak kakor je v dosedanjih predpisih, pri tem je predvsem treba upoštevati obvezne oblike zdravstvenega varstva, mednarodne dogovore in predvidena sredstva. Namen spremembe prav gotovo ni ta, da se obseg pravic zmanjša ali pa pretirano poveča.

(Nadalj. na 8. str.)

Montažno dvigalo za rekonstrukcijo plavža

Pogled mimoidočih se je zadnje dni ustavljal na vitkem stebru, ki je od 28. julija dalje začel rasti na prostoru starih ogrevalcev zraka ob plavžu 1. Marsikdo pa se je tudi spraševal, čemu bo služil ta, skupaj s podstavkom nad 66 m visoki in sedemkrat sidrani rešetkasti steber.

To je steber montažnega žerjava, ki je vrtljiv okoli svoje vertikalne osi z vrtilišča spodaj pri ležaju in na vrhu pri konici stolpa, kjer so pritrjene sidrne vrvi. Razdalja obeh vrtilišč je 65 m. Za

prenašanje bremena ima žerjav 30 m dolgo gibljivo ročico, s katero lahko pri njenem najdaljšem dosegu, to je v horizontalnem položaju, vzdiguje in prenaša koristna bremena teže 10 ton. Ročico je možno

na stebru namestiti na višini 40 ali 50 m. V našem primeru je ročica nameščena na višini 40 m. Za ločeno dviganje in spuščanje ročice in bremena ima žerjav dva pet-tonska elektromotorna vrtljiva EMV5 prek žičnih vrvi, vrtenje stebra žerjava pa je izvedeno z elektromotorjem moči 7,5 kW prek reduktorja in klinastega jermena z napejalno napravo. Skupna teža vseh elementov žerjava znaša 39.360 kilogramov.

Žerjav montira Metalna Maribor in je njihova last, projektiral ga je njihov projektant inž. Cerar leta 1963. Z žerjavom bo Metalna Maribor v okviru inženiringa za rekonstrukcijo plavža 1 od 31. 8.—9. 10. 1970 izvedla pred in med rekonstrukcijo sledenja demontažna in montažna dela:

DEMONTAŽNA DELA:

1. Demontažo še zadnjih ostankov konstrukcije hale v območju demontiranih ogrevalcev zraka.

2. Demontažo starih lurgi čistilcev plina s plinovodom.

MONTAŽNA DELA:

1. Zamenjavo plašča sedla in talilnika peči in vgraditev 8 kosov pihalic vročega zraka.

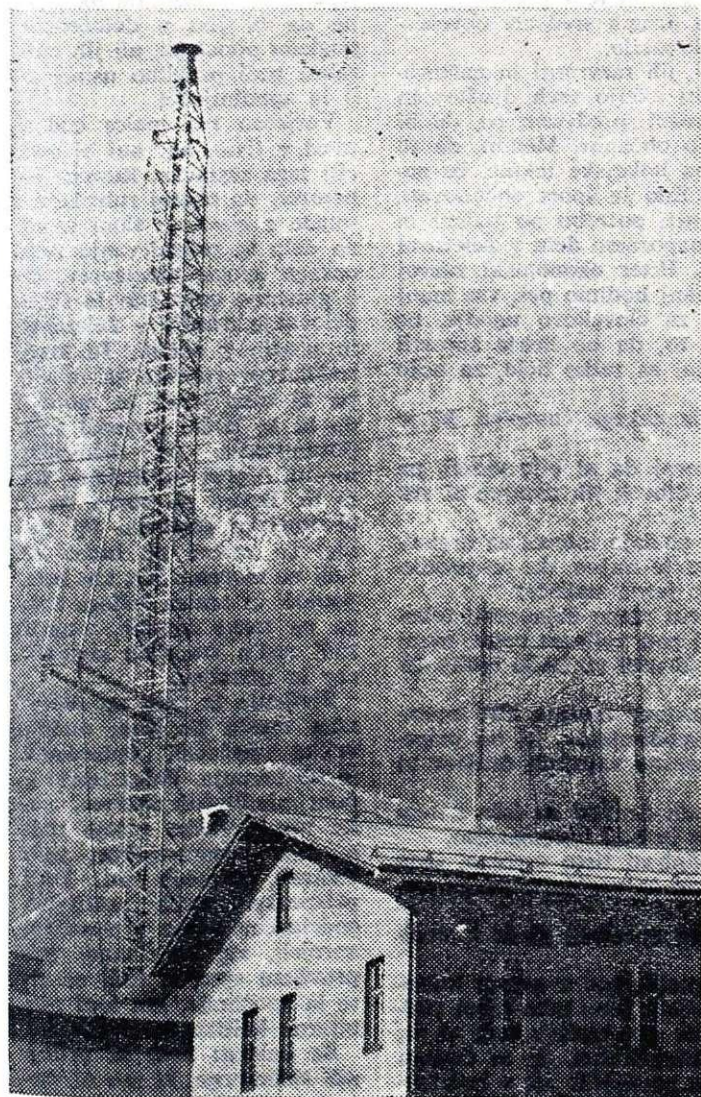
2. Zamenjavo 6 kosov obstoječih stebrov s štirimi novimi in novim temeljnim obročem nosilnih stebrov.

3. Zamenjavo dotrajanega cevovoda vročega zraka od kavperjev in venčne cevi s koleni vročega zraka na plavžu.

4. Zamenjavo dotrajanega odvoda dimnih plinov od jaska peči do prašne vreče.

Več o samem obsegu del v času rekonstrukcije plavža in kaj bo s samo rekonstrukcijo doseženo v pogledu izboljšanja proizvodnega procesa bomo pisali v prihodnji številki Železarja.

JJ

66 m visoko montažno dvigalo za rekonstrukcijo plavža

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

DEŽURNA SLUŽBA

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 22. avgusta: inž. Dušan SIKOŠEK, energ. obrati	302	775
NEDELJA, 23. avgusta: inž. Franc MLAKAR, elektrodni	543	790/35
PONEDELJEK, 24. avgusta: inž. Janez BIDOVEC, TPD	240	79/44
TOREK, 25. avgusta: inž. Vladimir SENCAR, valj. Bela	850	832/47
SREDA, 26. avgusta: Jože KOŠIR, transport	451	80022
ČETRTEK, 27. avgusta: Zdravko ČRV, Jav. I	624	760
PETEK, 28. avgusta: dr. inž. Marin GABROVSEK, TKR	380	732

Dežurna služba traja od datuma nastopa ob 7. uri do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Obvestila kolektivu ● Obvestila kolektivu ●

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

DANE ĐURIĆ O SEBI IN MLADINSKI ORGANIZACIJI

Če bi bil poklicni novinar, bi vražje slabo shajal. Namreč, svojega sogovornika sem iskal toliko časa, da sem bil že skoraj prepričan, da z razgovorom tokrat ne bo nič. Vzrok za to pa niso mladi ljudje, ki jih je v tovarni dovolj, pač pa moja nesprenost in nesigurnost. Povsod sem se s svojo beležko vrtel okoli mladih kot mačka okoli vroče kaše, da so mi le-ti ušli še preden sem zinil eno samo besedo. Ko pa sem bil že na robu potrpljenja in že potolažen s tem da bom tokrat ostal praznih rok, sem se še enkrat ustavil in iz »previdne razdalje« opazoval nakladanje vagončkov v apnenici. Ko sem ravno zbiral pogum, da bi pristopil k skupini v kateri sta delala tudi dva mlada fanta, se je proti meni odlepila senca (bil je že večer) in me vprašala, kaj kar tako stojim in, kaj bi rad. Nič kaj nisem bil podoben zvedavemu in zgovornemu »novinarju«, saj sem delovodju (kakor sem kasneje ugotovil), le s težavo zjecljal po kaj sem prišel. Mojstrov prijazen odgovor in zagotovilo, da je skupina za nekaj časa prosta, mi je dalo poguma, da sem stopil k mlademu delavcu in ga prosil za kratek razgovor. Fantova zgovornost, preprostost in prijaznost, so mi dali novega poguma in, ko sva prispela v prostor, kjer se delavci iz apnenice združujejo v prostem času, sem mu korajžno zastavil prvo »uradno« in standardno vprašanje:

— Se hočeš predstaviti tudi bralcem *Železarja*?

— Dane ĐURIĆ! je povedal sogovornik kratko.

— Od kod si doma in, koliko časa že živiš in delaš na Jesenicah?

— Doma sem iz okolice Banjaluke, na Jesenicah pa sem šele dobrih šest mesecev. Stanujem pa v samskem domu na Plavžu.

— Dane, kakšno je tvoje delo, koliko zaslužiš, kako si zadovoljen z enim in z drugim ter, kako se razumeš z sodelavci?

— Delo, ki ga opravljam, je fizično precej zahtevno in mislim, da so mesečni prejemki v višini od okoli 800 do 900 dinarjev prenizki za opravljeno delo. S sodelavci in mojstrom se zelo dobro razumemo; vsak ima odrejeno delo in ob izpolnjevanju le-tega so možnosti za spor zelo majhne.

— Res je, da bi bil s tvojim mesečnim zaslužkom že malokdo zadovoljen pa me vseeno zanima, če lahko kakšen dinar tudi prišteš oziroma, kako prislужeni denar porabiš?

— Premalo časa šele delam, da bi lahko tudi kakšen dinar prišteš kajti, denar poleg obveznih izdatkov (hrana, stanovanje), porabim za osebno garderobo, kino in drobne izdatke. Ne trdim pa, da ne bi včasih mogel kakšen dinar tudi prištediti. Ni sicer ravno najboljšo, tako slabo pa tudi ni!

— Kot vsak, posebno mlad človek, imaš verjetno tudi ti svoje želje in cilje in, če ni to »skrivnost«, jih lahko zaupaš tudi nam?

— Mislim, da moji cilji oziroma zaenkrat le želje, niso tako nenavadne, da bi morale biti skrivnost. Torej, trenutno največja želja mi je, da bi imel ob priliki možnost dodatnega izobraževanja, ki bi mi kasneje omogočilo boljše in ugodnejše delovno mesto in s tem trdnjšo eksistenco v Železarni. Eventuelno možnost izobraževanja in napredovanja bi na vsak način poizkušal izkoristiti in prepričan sem, da bi dano zaupanje tudi opravičil — s tem pa tudi moja pripadnost delovnemu kolektivu Železarne tudi v bodoče ne bi bila nesigurna in včasih polna raznih pomislekov in dilem kot je včasih sedaj. Žal pa si zaenkrat ne morem delati iluzij, kajti, trenutno sem mnenja, da so za dopolnilno izobraževanje, vsaj v našem obratu, dane premajhne možnosti, dopuščam pa, da z eventuelnimi možnostmi izobraževanja na delovnem mestu nisem dovolj dobro seznanjen.

— Verjemite, na tako jasen in direkten odgovor nisem bil pripravljen pa ga tokrat puščam odprtega. Daneta pa sem nadalje raje povprašal, kako gleda na delovanje obratnega aktiva ZM plavž? Odgovor je bil popolnejši kot sem pričakoval, sicer pa je vreden, da ga bralec prebere in se nad njim morda tudi malce zamisli?

— V kraju, kjer sem živel predno sem prišel na Jesenice, sem bil zelo aktiven član mladinskega aktiva in vedno pripravljen pomagati. Tukaj pa se nikakor ne morem otresti občutka, da mladinskega aktiva oziroma, njegovega delovanja sploh ni čutiti, čeprav bi osebno zelo rad po svojih močeh in zmožnostih pomagal pri uspešnosti aktivnosti. Spomnim se namreč, da je bil ta čas, odkar sem član delovnega kolektiva obrata plavž, organiziran samo en sam mladinski sestanek. Res, da so bile pri nas doma možnosti delovanja aktiva ZM drugačne kot so tukaj pa se vseeno nikakor ne morem otresti občutka, da so mladi v Železarni premalo povezani in, da imajo premalo volje do dela v ZM. Poleg tega mislim, da je mladim dano tudi premalo možnosti rekreacije in proste zabave. V tem času odkar sem na Jesenicah pa opažam, da si predvsem nekateri

mladi (tudi velik krog starejših ni izjema) iz dolgočasje iščejo pogubnega trošenja svojega prostega časa v gostilnah, kar pa nikakor ni in tudi ne more biti dobro.

Daneta sem na koncu razgovora še vprašal, kaj predlaga, da bi se obstoječe stanje vsaj malo spremenilo.

— Mislim, da bi bilo potrebno predvsem okrepiti obratne aktivnosti ZM v Železarni in dati vsem tistim mladim, ki se za delo v ZM zanimajo možnost, da aktivno in neovirano delujejo, planirajo in izvajajo akcije, po drugi strani pa tudi v pogledu rekreacijskih tekmovanj in raznih zabav poskrbijo za bolj koristno uporabo prostega časa.

E. Z.

MLADINA IN TELESNA KULTURA

Dostikrat smo pripravljeni obsoditi tisti del mladine, ki ne ve, kam bi s svojim prostim časom, ki se potika po ulicah, lokalih, ki se počuti odvečna v naši družbi in ki je prepuščena samemu sebi ali pa slabim zgledom.

Zdi se mi, da je dolžnost društev, organizacij, predvsem družbenopolitičnih, še prav posebej pa Zveze mladine, da poskrbe za takšno politiko interesnih aktivnosti, da se bo vanje vključeval vsakdo, ki bo za to čutil nagnjenje, potrebe, interese.

Mlad človek se mora počutiti ne samo kot del družbe, temveč mora biti njen odgovorni član in graditelj.

V dokumentu, oziroma osnutku pregleda vprašanj in problemov z raznih področij, ki ga je izdelalo vodstvo občinske konference ZMS Jesenice, je zajeta tudi telesna kultura.

Dokument ločeno obravnava probleme telesne kulture na vasi, v šoli in v delovni organizaciji. Skozi vse našete probleme pa se vleče rdeča nit, tako da ni težko ugotoviti, da je to področje neobdelano, zanemarjeno, nenačrtno reševano.

Naj navedem le nekaj primerov:

- pomanjkanje telesnovzgojnih objektov,
- pomanjkanje strokovnih kadrov,
- nekoordinirana povezava športnih društev mladino,
- neizdelan koncept masovne telesne vzgoje
- neracionalna potrošnja sredstev za masovno telesno kulturo,
- pomanjkanje sredstev,
- premajhna skrb za masovno rekreacijo proizvajalcev,
- nenačrtno delo ZM in sindikata na tem področju,
- kakšna naj bo vloga tiska in drugih sredstev obveščanja pri skrbi za masovno rekreacijo.

Problemov niti ni težko najti, jih razvrstiti in naštevati. Teže jih je reševati, uskladiti akcijo vseh društev in organizacij, da bi jih čimprej rešili, predvsem pa, da bi poskrbeli za masovno rekreacijo občanov. Menim, da ni zadosti, če hodimo Jesenice na hokejske tekme, če navijamo za Dinamo ali Maribor. Eno je šport občudovati, drugo je v njem sodelovati, čutiti potrebo po fizični in psihični sprostitvi, najsi bo po napornem delu v Železarni ali po končanem pouku v šoli. Hiter ekonomski razvoj nam nudi vse več ugodja, vse manj hodimo peš, vse manj delamo fizično. Skrbimo torej za človekovo ugodje, ne skrbimo pa za nadomestilo za to, da bo neke sprostili energijo, ki jo je prej uporabljal za težko delo, za hojo itd.

Spomnim se še karikature iz nekega časopisa, ki je prikazovala človeka v letu 2000:

»velika, velika glava, prsi skoraj da ni bilo videti, pa tudi udje so že skoraj zakrneli. Človek jih namreč ni več rabil.«

Ker opažamo, da pri mladih obstaja interes za organizirano preživljanje prostega časa je nujno, da do problemov v telesni kulturi zavzemamo jasna stališča:

— čim bolj bomo morali razviti razne dejavnosti telesne kulture, da bodo mladi manj pod vplivom ceste, manj prepuščeni samim sebi, da se v družbi ne bodo čutili odvečne,

— izhodišča programske dejavnosti morajo biti interesi mladih, to je tisti element spodbujanja, ki bo pripeljal do večjega števila članov telesno vzgojnih društev in bogatenja aktivnosti,

— prizadevanje telesno vzgojnih društev za delo z mladimi na vasi bi moralo biti večje in bolj sistematično,

— v programih moramo podpirati tisto vsebino, tiste oblike dela, ki so najbolj koristne za vzgojo mladega človeka,

— razrešiti je treba celo vrsto vprašanj glede financiranja raznih oblik aktivnosti.

To so predlogi za reševanje problemov v telesni kulturi. O njih bodo mladi še razpravljali, prav tako sama vodstva telesno vzgojnih društev. Gre navsezadnje tudi za to, da začnemo stvari reševati sistematično, da se čutimo odgovorne za stanje, ki smo ga povzročili ali z nedelavnostjo, malomarnostjo, ali pa z nesistematičnim delom.

milan

VABIMO K SODELOVANJU

Nekako pol leta je od tega, kar je rubrika za mlade v glasilu Železar ponovno oživela pa se mi nehoti že nekaj časa vrinja vprašanje: kolikšen je pravzaprav delež mladega in starejšega železarja pri polnitvi te rubrike, ki ima predvsem nalogo seznanjati širši krog tako starejših kot tudi mlajših bralcev Železarja o delu mladih v Železarni. Pri tem ne mislim samo na udejstvovanje mladih v družbenopolitičnem dogajanju, ampak tudi pri delu in prizadevanjih mladih samoupraviteljcev na njihovih delovnih mestih. Osebnostno sem mišljenja, da je dosedanj odziv na splošno problematiko mladih, o katerih se kar dosti piše, nezadovoljiv tako s strani mladih, kot tudi starejših sodelavcev.

Večkrat lahko beremo, da se mladi v tem ali onem aktivu ne razumejo s starejšimi, da imajo »take in take« probleme, da družbenopolitične organizacije v okviru obrata ne sodelujejo z mladimi tako kot bi morale itd., pa vendarle navsezadnje lahko ugotovimo samo to, da so bile obtožujoče besede v najboljšem primeru samo prebrane, nemalokrat pa komentirane le s posmehljivim nasmeškom. Zakaj? Je mar mladim res vseeno kakšen položaj imajo v obratu ali v širšem kolektivu, da menijo, da je dovolj, če se o njih samo enkrat spregovori? Na drugi strani pa, ali se mar starejši popolnoma strinjajo z željami in težnjami mladih, ne da bi jim v določenem pogledu pomagali, ali jih morebiti tudi pravilno usmerjali in spodbujali?

Verjetno res malce čuden uvod v tisto, kar naj bi bilo cilj tega sestavka. Resnica je namreč, da obstoj rubrike za mlade v glavnem sloni samo na delu in prizadevanju zelo ozkega kroga sodelavcev, ki v glavnem opisujejo le širše delovanje mladih v Železarni in včasih v občini. Ta krog sodelavcev rubrike za mlade pa ni tako širok in močan, da bi se lahko posvetil tudi posamezniku na delovnem mestu, čeprav poskušamo tudi to. Dobro pa vemo, da v obstoječem sestavku tej nalogi še zdaleč ne bomo in tudi ne moremo biti kos brez pomoči in odziva širšega kroga ne samo mladih, ampak tudi naših starejših sodelavcev in učiteljev.

Življenje in delo na delovnem mestu pa nam nudita velike možnosti opisovanja in obveščanja. Poleg novic o delu mladinskih aktivov, lahko mladi veliko pišejo tudi o delu posameznikov, njihovih težavah, uspehih itd. Tudi prispevke naših starejših sodelavcev bomo z veseljem sprejeli, saj smo madi pripravljeni sprejeti tudi nasvete in spodbude, kot tudi preudarne kritike in pohvale.

Še enkrat: radi bi pritegnili slehernega, ki mu ni vse-

Sestanki delovnih skupin

STRUGARNA VALJEV — Vodja skupine tovariš Dolenc je na sestanku 11. 8. prisotne delavce seznanil s poročilom o poslovanju tovarne v prvem polletju. Razpravljali so tudi o varstvu pri delu, dalj časa pa so se zadržali pri tistih točkah poročila, ki zadevajo tudi strugarno valjev. V nadaljevanju sestanka je bilo pojasnjeno tudi zakaj so imeli za 6 % nižje osebne dohodke kot v juniju. Na nižje osebne dohodke so v juliju vplivali dopusti in so zato imeli manj delovnih ur ter izdelkov. Vsem prisotnim članom kolektiva je nerazumljivo zakaj morajo po lestvici 5-4-3 proste sobote koristiti za svoj dopust, kljub temu, da še nimamo 42-urnega delavnika in bodo delali po 12 sobot v letu več kot sodelavci, ki že imajo 42-urni tednik ob enaki lestvici.

VALJARNA BELA — RAZREZOVALNICA IN OBLIKOVALNICA — Delovni skupini je bila na sestanku 10. 8. obrazložena informacija o poslovanju tovarne za prvo polletje. S tem v zvezi je vodja oddelka tovariš Komljanec pojasnil še nekatere podrobnosti in pripomnil, da je to sicer uspeh za podjetje, ki pa bo zaradi predvidenih podražitev surovin in uvoza koksa v drugem polletju skopnel. Da pa bi letošnje poslovno leto vseeno uspešno zaključili, bo treba na delovnih mestih še bolj poprijeti.

V juliju je linija rezanja plan dosegla z 82 %, toda prodali so skoraj 1000 ton več kot so planirali. Tudi profilov so odpravili okrog 100 ton več. Na krožnih škarih so razrezali okoli 70 ton kljub izrabljenosti, kar je zelo dobro. Navzoči delavci so imeli spet pripombe zaradi nizkih osebnih dohodkov. Menijo, da je nerealno prikazovanje poprečja Bele v celoti, ker nekateri oddelki z raznimi premijami dosegajo znatno večji dohodek, medtem pa je linija rezanja ostala na istem kot je bila. Prav tako menijo, da se delo ob nedeljah ne spleča, ker je več ur in je zato gibljivi del manjši. Vode za umivanje še vedno primanjkuje.

JAVORNIK I — ADJUSTAŽA — Delovna skupina Benedičič je imela sestanek 12. 8. Navzoči so bili seznanjeni s poročilom o poslovanju v prvem polletju. Bilo je nekaj vprašanj in pripomb, na

katere pa so dobili ustrezne odgovore. Zatem so bili še seznanjeni z informacijo obratovodstva. Ob koncu sestanka je sodelavec Dejanovič še vprašal kdaj bo izdelana nova miza pri DANIELI stroju.

JAVORNIK I — TEHTNICA — Na sestanku delovne skupine Brišer 12. 8. so najprej prebrali zapisnik zadnjega sestanka, nato pa so poslušali informacijo, ki obravnava poročilo o poslovanju v prvem polletju. Pripomb niso imeli.

ELEKTRODNI ODDELEK — Delovna skupina Lipovšek je imela sestanek 12. in 13. avgusta. Najprej so prejeli pozitiven odgovor na zadnji odstavek 3. točke, medtem ko odgovorov na prva dva odstavka niso dobili. Vprašanje je bilo postavljeno na prejšnjem sestanku. Razpravljali so še o rezultatih doseženih v juliju in o poročilu, ki obravnava poslovanje tovarne za prvo polletje. Posebnih pripomb niso imeli, informacija za drugo polletje pa je na navzoče delovala kot hladen tuš v vročem poletju.

ELEKTRODNI ODDELEK — OERLIKON LINIJA, ZAVIJALKE IN SUŠILKE — Delovna skupina Terseglav je imela sestanek 13. in 14. avgusta. Mesečni proizvodni načrt je bil v juliju dosežen z 91,3 %. Plan ni bil dosežen pri oplaščenih elektrodah zaradi pomanjkanja določenih surovin, pri VA žici zaradi premajhne dobave, pri EP prašku pa zaradi gradbenih del okrog talilne peči. Informacijo o poslovanju tovarne v prvem polletju so ugodno ocenili. Pripominjajo, da korektur kategorizacije ne rešujemo, kljub temu, da je to v obratu problematično.

JAVORNIK I — ADJUSTAŽA — Vodja delovne skupine tovariš Zupan je na sestanku 13. avgusta prebral informacijo obratovodstva in uprave tovarne. Navzoči so na vprašanja dobili ustrezne odgovore, bistvenih pripomb pa ni bilo. Tovariš Knafelj je dobil odgovor glede dela komisije za HVT pri svetu delovne enote. Člani delovne skupine so bili opozorjeni zaradi slabega dela na žagah, strojih in žerjavih. V razpravi se je pokazalo,

da so določena odstopanja v odnosih med delavci, kar pa zmanjšuje delovni uspeh.

PLAVZ — KAMNOLOM TREBEŽ — Dnevni red sestanka z dne 14. 8. je obsegal dve točki. Najprej so bili delavci seznanjeni z vzroki, zaradi katerih ni bil dosežen proizvodni načrt. Zatem je bilo prikazano stanje kamnoloma po hudem neurju s točo, ko je voda naplavila velike količine peska in kamenja ter izvozni rov. Tudi izvozna cesta iz kamnoloma je bila popolnoma zasuta in so jo uspeli le zasilno usposobiti za prevoze. V kamnolomu in v rovu so dokončali izkope za električni kabel, ki je že montiran.

PLAVZ — KAMNOLOM MEŽAKLJA — Sestanek so imeli 14. avgusta. Govorili so o delovni disciplini, varstvu pri delu ter o proizvodni problematiki. Ugotovili so, da s pogostejšim menjavanjem ljudi in večjim številom novih delavcev izstopa v ospredju tudi vprašanje discipline. Slaba disciplina se odraža na kvaliteti dela, pri neupoštevanju predpisov, neuporabi zaščitnih sredstev itd. Delovodja in starejši disciplinirani delavci menijo, da bo treba za posameznike, ki jim ne zadostuje ustno opozorilo, uporabiti tudi druge kazenske mere.

Pravilna uporaba strojev hkrati pomeni tudi boljšo proizvodnjo ter varnejše in lažje delo. V tem smislu je treba uvajati nove delavce. Dela v steni kamnoloma so precej v zaostanku, etaže so nedokončane, jaški izpraznjeni in bo ostalo precej nujnih del, ki jih v jeseni in pozimi ne bo mogoče opraviti. Pozna se, da ni globinskega miniranja, premalo pa je tudi vrtalcev.

STROJNE DELAVNICE — STRUGARNA VALJEV — Delovna skupina Mežnarc je imela sestanek 14. avgusta. K poročilu o poslovanju tovarne za prvo polletje niso imeli pripomb. Želijo, da bi bilo tako uspešno poslovanje tudi v drugem polletju. Ker je predvideno, da bo uvoz večji in prav tako tudi cene surovinam, bi bilo prav, da se povečajo tudi cene našim izdelkom in odpravijo plafonirane cene. Seznanjeni so bili z delitvijo osebnih dohodkov v juliju. Predlagajo, da bi odstotek odbitka za letni dopust porazdelili tako, da je vsak mesec v letu približno enak. Moti jih tudi preveliko nihanje gibljivega dela osebnih dohodkov. Zgodi se, da so ravno v mesecu, ko so delavci zaposleni pri raznih remontih, osebni dohodki slabi.

49. seja odbora za plan in finance

Predsednik odbora za plan radi težav v elektrojeklarni in finance je sklical 49. sejo odbora v četrtek, 13. avgusta 1970 in predlagal, da obravnavajo samo uspehe proizvodnje v I. dekadi avgusta. Rezultati te dekade so pokazali razmeroma težko stanje zaradi velike odsotnosti in pomanjkanja delavcev, za-

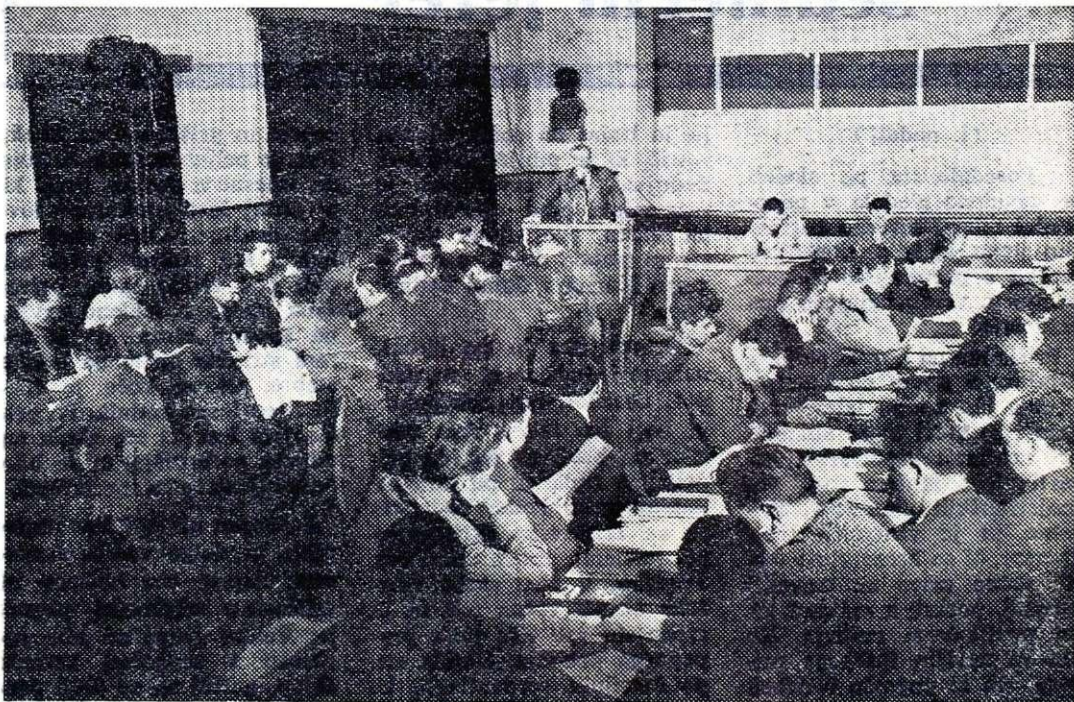
in zaradi manjše proizvodnje, kar je neposredna posledica remonta valjarne žice na Beli. Končen uspeh tega meseca bo zato odvisen od uspešnega remonta in dobrega dela valjarne žice po remontu. Če bo valjarna uspela poleg izpolnjevanja obvez do obratov, valjati tudi žico za prodajo, bo s tem vsekakor pripomogla k boljši realizaciji tovarne.

eno kaj in kako deluje in živi železarska mladina, kakšen položaj zavzema in s kakšnimi težavami se ukvarja, da s svojimi prispevki na svoj način pomaga pri razrešitvi marsikaterih mnogokrat skritih dilem in vprašanj in pomaga iskati pravih poti za bolj uspešno delovanje organizacije ZM v Železarni. Saj to ni tako težko — potrebno je imeti samo malo volje, papir in pisalo, primeri pa se nam včasih kar sami vrinjajo. Verjemite, vsak prispevek bo nov kamenček v pisanem mozaiku življenja in dela mladega človeka v Železarni.

E. Z.

V nadaljevanju seje, so izven programa obravnavali težave v proizvodnji, predvsem pa pri prodaji elektrod po določenem asortimentu, ker nekateri naši kupci že grozijo, da bodo odpovedali naročila. Zato je odbor zahteval od komercialnega in proizvodnega sektorja, da do konca avgusta dostavita poročilo oziroma kratko analizo, iz katere bo razvidno, zakaj mi na zalogi ustreznega asortimenta elektrod in kaj bi se v bodoče lahko naredilo, da bi se stanje izboljšalo. Ker je proizvodnja elektrod sedaj visoko akumulativna, je odbor menil, da je mogoče, da se ta proizvodnja v naši tovarni pospeši.

Samoupravitni organi v preteklem tednu

Seja DS in UO Železrne maja 1961 ob sprejemanju načrta rekonstrukcije podjetja

NOVICE Z RAVEN

Ravenski železarji uspešni v I. polletju

Ravenski železarji so planirano proizvodno obveznost v I. polletju za podjetje kot celoto dosegli in obseg celotne proizvodnje v primerjavi s I. polletjem lani, povečali za 23,6 %. Kljub temu, da je celotna proizvodnja podjetja dosežena, sta le-to dosegli samo valjarna in kovačnica, medtem ko jo drugi obrati niso dosegli. Blagovne proizvodnje so v prvih šestih mesecih dosegli le 92,4 % v odnosu na plan, čeprav so v primerjavi z istim obdobjem lani ustvarili 18,5 % več blagovne proizvodnje. Razen kovačnice, ki edino presega plan (99,2 %), so vsi obrati pod planirano obveznostjo.

Vzroki za nedoseganje planskih obveznosti so v menjavi asortimenta, spremenjenih zahtevah tržišča, pomanjkanju vložka idr.

V tem času so dosegli 200.111.873 din realizacije in presegli plan le za 1,1 %, čeprav je bila realizacija za 18,5 % večja kot lani. Delno je k temu pripomogla regulacija cen za izdelke 114 panoge (črna metalurgija), ki pa zaradi povečanega deleža izvoza valjanega jekla ni prišla do večjega izraza. Največjo realizacijo je dosegla pomožna dejavnost (218,7 % v odnosu na plan), sledi kovačnica (131,8 %), livarna 112,0 %, medtem ko je realizacija v ostalih obratih izpod 100 %.

Na večjo prodajo izdelkov ravenske železarnice je ugodno vplivala tudi omejitev uvoza določenih proizvodov črne metalurgije in splošna oživitve celotnega jugoslovanskega gospodarstva. Povpraševanje po njihovih izdelkih se je povečalo že lani, letos pa se je iz meseca v mesec stopnjevalo. Tako je bila zasedenost z naročili letos ob koncu junija za 40 % večja kakor ob pričetku letošnjega leta. Seveda pa je to imelo tudi negativne posledice, da noben obrat v popolnosti ni izdelal naročenih količin v pogodbeno določenih rokih. Le delno to opravičujejo z občasnim pomanjkanjem reprodukcijskih materialov. Kupci, čeprav so imeli možnost zaračunavati penale zaradi nedoslednega izvrševanja pogodbenih obveznosti, tega niso v celoti izkoristili in je Železarna v I. polletju letos priznala le 38.161 dinarjev, medtem ko so lani teh kazni plačali 351.930 dinarjev. Vendar pa jim za nekaj neizdobljenih količin še grozi zaračunavanje penalov. Zaostanki neizdobljenih količin, so se od 3308 ton, kolikor so znašali ob koncu leta 1969, do konca junija letos povečali na 7388 ton ali za 123 %. Največ zaostankov ima valjarna, sledi livarna, mehanična, jeklovlek in kovačnica, najmanj pa jih ima vmetarna.

Dobit (izplen), se je v prvem polletju v podjetju kot celoti gibala na nivoju lanskega leta. Lani je le-ta poprečno znašala 82,2 %, letos pa 82,1 %. Izboljšanje dobiti so zabeležili v topilnici, livarni in mehanični, medtem, ko se je v valjarni zaradi težav pri prehodu na nov format ingota znižala. V vzmetarni in jeklovleku pa se je znižala zaradi spremembe asortimenta. Izmeček se je povečal od 1,13 % lani, na 1,79 % letos, zaradi začetnih težav v proizvodnji na bločni progi ter novih formatov ingotov, kar so pričakovali, vendar ne v taki višini. Oba omenjena elementa — dobit in izmeček — sta imela svoj delež pri doseženi produktivnosti, ki je sicer narasla za 16,9 %, merjeno po količini, ob boljši dobiti in manjšem izmečku pa bi bila lahko znatno večja.

Reklamacije, ki so jih morali priznati svojim kupcem zaradi neustrezne izdobe, so se v odnosu na lansko leto povečale za 14,9 %, gledano po količini. Te reklamacije po vrednosti predstavljajo letos 0,8 % od realizacije, medtem ko so lani v enakem obdobju znašale 0,7 %. Od skupno 784 reklamiranih ton v I. polletju letos, odpade največ na jeklovlektine, sledijo ingoti in valjano blago, medtem ko na ostale izdelke bistveno manj.

Ceprav je konjunktura na domačem tržišču še vedno visoka, so ravenski železarji celo povečali lanskega nivoja izvoza. Cene res niso tako ugodne kot na domačem trgu, vendar jim pri splošnem pomanjkanju obratnih sredstev, zaključeni izvozni aranžmaji omogočajo, da dobijo direktne kredite, razen tega zunanji kupci plačujejo izvoženo blago v razmeroma kratkem času, kar pri domačih odjemalcih ni primer. Seveda pa si podjetje z izvozom zadrži mesto in položaj na zunanjem trgu v primeru recesije na domačem trgu ipd.

Delež izvoza v I. polletju letos v skupni realizaciji predstavlja že 20 % vseh prodanih proizvodov. Kar 97 % izvozijo na zahodna področja, to je v dežele s konvertibilno valuto in le 3 % v vzhodnoevropske dežele in ostalemu svetu. Največ izvozijo valjanih proizvodov, sledi vlečeno, luščeno in brušeno jeklo, litina, kovano jeklo itd.

V podjetju so še vedno aktualen problem obratna sredstva pa tudi zaloge imajo 24,5 % nad normativom. Težave jim delajo tudi dolžniki, ki so podjetju ob koncu junija letos dolgovali 101,9 milij. din. Hitreje pa so zniževali svoje obveznosti do upnikov. Prvega januarja so le-te znašale 49,3 milij. din, 30. junija pa le še 22,4 milij. dinarjev. Od celotnega dohodka 262,7 milij. din, so v I. polletju ustvarili 12,3 milij. presežka dohodka.

Seveda pa tako kot v našem podjetju, tudi na Ravnah z optimizmom pričakujejo ugodno končno bilanco za leto 1970, če bo dovolj zavzeto in prisotno prizadevanje slehernega člana kolektiva.

Predlog izhodišč za pripravo statuta za zdravstveno varstvo

(Nadalj, s 1. str.)

b) Statut naj ne navaja količine posameznih storitev, našteva naj samo oblike oziroma vrste posameznih medicinskih dejavnosti. Količina pregledov in storitev pa naj se vsako leto določi v okviru družbenega dogovora in pogodbe, sklenjenih z zdravstvenimi zavodi, ker je nemogoče za več let naprej določiti obseg zdravstvenega varstva.

c) Statut naj ponovno predvidi tudi kopalniško zdravljenje. Upoštevana naj bo tudi možnost, da zavarovana oseba lahko koristi v zdraviliščih samo zdravstvene usluge v breme sklada zdravstvenega zavarovanja, medtem ko bi plačal sam stroške prehrane in nastanitve, ker po sedanjih predpisih ni mogoče.

č) Statut naj ne določi pravice oziroma obveznosti komunalne skupnosti, da plačuje zdravniške preglede glede ugotavljanja sposobnosti za služenje vojaškega roka.

Udeležba pri stroških zdravljenja

Samoprispevek zavarovanih oseb k stroškom zdravljenja je predviden v novem zveznem in republiškem zakonu o zdravstvenem zavarovanju. Izhajajoč iz načela, da participacija zavarovanih oseb za sedaj ostane v novem statutu v enakem obsegu, naj statut vsebuje samo vrste medicinskih uslug za katere naj bi zavarovana oseba plačala participacijo. Zneske oziroma višino pa naj skupščina vsako leto sprejema s svojim sklepom.

V osnutku statuta naj bo predvidena višja participacija za zavarovane osebe, če uporabljajo zdravstveno varstvo mimo določb pravilnika o načinu uporabljanja pravic do zdravstvenega varstva, ki ga bo sprejela skupščina KSSZ delavcev Kranj.

Skupščina smatra, da je pravilno, če plačajo večji prispevek k stroškom zdravljenja osebe, ki želijo koristiti zdravstveno varstvo izven območja skupnosti. To pa ne sme veljati za tiste primere, če določenega zdravstvenega varstva ni mogoče realizirati na območju skupnosti.

Nadomestilo osebnega dohodka

a) Nadomestilo osebnega dohodka naj bi zavarovanec prejemal tudi v primeru če je določen za nego obolelega družinskega člana ali svojca, žene na porodniškem dopustu, v primeru, če je določen za spremljevalca bolniku, ki je poslan na zdravljenje v drug kraj. Republiški zakon ne določa pravice do nadomestila osebnega dohodka v navedenih primerih.

Seveda pa je vprašanje, ali bi v statutu komunalne skup-

nosti sploh sprejeli tako določilo, ker gre v veliki večini primerov za obdobja, ki trajajo manj kot 30 dni in gre izplačilo nadomestila v breme gospodarske organizacije. Torej bi tako določilo oziroma sklep o izplačevanju nadomestila osebnega dohodka v gornjih primerih morale sprejeti gospodarske organizacije.

b) V času zdravljenja v stacionarnem zavodu naj se nadomestilo osebnega dohodka ne znižuje. Sedaj se zavarovancem v času zdravljenja v stacionarnem zavodu nadomestilo osebnega dohodka znižuje, glede na število družinskih članov, katere vzdržuje.

c) Pri določanju osnove za izračun nadomestila osebnega

dohodka se v primerih, če delavec v določenem obdobju preteklega leta ni prejemal osebnega dohodka, zadevna osnova valorizira za odstotek, za kolikor se je osebni dohodek v organizaciji, v letu za katerega se osnova ugotavlja, zvišal nasproti preteklemu letu. Taka valorizacija je upravičljiva iz razloga, ker so po sedanjih predpisih zelo prizadeti bolniki, ki bolujejo vsako leto po nekaj mesecev ali tednov. Tako npr. je mogoče, da pri nekem, ki je stopil v bolniški stalež v letu 1970 vpliva za izračun nadomestila še osebni dohodek iz leta 1967 ali prej.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

Tine Zen

Osebni dohodki v industriji in rudarstvu

Obdobje januar — marec 1970

V obdobju januar—marec 1970, so po podatkih zveznega zavoda za statistiko, znašali poprečni nominalni osebni dohodki v industriji in rudarstvu Jugoslavije 1.013 dinarjev.

Nad tem poprečjem so:

Elektroenergija	1.531 din
Ladjedelništvo	1.433 din
Nafta	1.391 din
Grafična industrija	1.304 din
Barvna metalurgija	1.183 din
Črna metalurgija	1.138 din
Kemična industrija	1.137 din
Elektroindustrija	1.089 din
Ostala industrija	1.072 din
Rudarska raziskovanja	1.051 din
Industrija papirja	1.039 din
Kovinska industrija	1.036 din
Pod poprečjem so:	
Industrija gume	1.010 din
Ruda in koks	985 din
Prehrambena industrija	970 din
Industrija gradb. materiala	942 din
Nekovine	927 din
Usnje in obutev	873 din
Lesna industrija	864 din
Tobačna industrija	861 din
Tekstilna industrija	790 din

Gibanje osebnih dohodkov v industriji in rudarstvu po socialističnih republikah nam pokaže naslednji vrstni red:

SR Slovenija	1.152 din
SR Hrvatska	1.113 din
SR BiH	1.001 din
SR Srbija (skupno)	929 din
SR Črna gora	925 din
SR Makedonija	883 din

Pri interpretaciji in zaključkih teh poprečij, je potrebno upoštevati raznoličnost sestava posameznih industrijskih podjetij v posameznih socialističnih republikah, ker so evidentirane razlike po socialističnih republikah v konkretnih gospodarskih vejah.

V naši Železarni je bil dosežen poprečni mesečni dohodek v I. polletju letos v višini 1.258 dinarjev, v obdobju januar—marec pa 1.236 dinarjev. Seveda moramo pri tem upoštevati, da se je število zaposlenih v prvem polletju letos znižalo za 187 delavcev, medtem, ko je bila dosežena skupna proizvodnja v odnosu na plan s 95,3 odstotka in blagovna proizvodnja s 101,9 %, ob znatnem povišanju produktivnosti.

Sodelovanje s komunisti Videmske pokrajine

Koncem junija je sekretar občinske konference ZK Pavel Lotrič sprejel na Jesenicah delegacijo italijanskih komunistov iz Videmske pokrajine in Furlanije. Namen obiska delegacije, ki so jo sestavljali sekretar pokrajinskega vodstva KP tov. Toronta, član komiteja tov. Turku in pokrajinski poslanec in član komiteja tov. Graziuti, je bil kako poglobiti sodelovanje med italijanskimi in jugoslovanskimi komunisti. Govorili so tudi o nekaterih konkretnih oblikah, ter se domenili, da jih bodo utrdili v avgustu, ko bodo naši predstavniki vrnili obisk.

Pred II. kongresom samoupravljalcev Naloge sindikalne organizacije

Kakor je znano je odbor za pripravo in sklic II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije preložil kongres od letošnjega novembra na čas od 5. do 8. maja 1971. Za ta pomemben zbor delovnih ljudi Jugoslavije je veliko zanimanje tako v domovini, kakor v zamejstvu. Že dosedanje kongresne priprave so zelo aktivirale sindikalne organizacije, preložitev pa jim nalaga nove naloge. Dejstvo, da bo to kongres odločanja in nadaljnega ustvarjalnega prodora v smeri nadaljnega razvoja naše družbe in ne kongres diskusije, nalaga predvsem sindikalni organizaciji, da načrtno organizira razprave o dilemah in vprašanjih o katerih bo potrebno priti pred kongres z jasnimi stališči. Preložitev kongresa omogoča temeljite razprave v vseh delovnih organizacijah oziroma v vseh asociacijah proizvajalcev, o osnovnih vprašanjih in dilemah o katerih naj da kongres jasna stališča, oziroma smer nadaljnega kakovostnega razvoja naše samoupravne družbe. Te razprave bodo tudi najboljša priprava delegatov za kongres.

Nekatera vprašanja in dileme bo potrebno bolj poglobljeno in znanstveno obdelati, da bo mogoče nanje dati ustrezen odgovor. Poleg tem, ki jih predlaga sekretariat slovenskega koordinacijskega odbora za pripravo II. kongresa samoupravljalcev za predkongresne razprave, bi v naših konkretnih razmerah morali v razpravo vključiti tudi vprašanja:

- neposreden vpliv delovnih ljudi pri samoupravnem odločanju (vloga in naloge delovnih skupin — vertikalni in horizontalni tok informiranja idr.)

- samoupravno in družbeno dogovarjanje (nasprotja, neupoštevane samoupravnih dogovorov idr.)

- samoupravno komuniciranje (informiranost bistven pogoj za sodelovanje v samoupravnih odnosih; neposredni proizvajalci čedalje manj objekt informiranja in čedalje bolj njegov aktivni subjekt; informiranje kot osveščanje za sodelovanje v procesu samoupravljanja idr.).

Morda se bodo le-tim vprašanjem pridružila še druga o katerih bi kazalo poglobljeno razpravljati. Te razprave pa bodo gotovo imele pomemben vpliv na nadaljnji kakovostni razvoj samoupravljanja v Železnici, kakor tudi pri razreševanju nekaterih dilem, ki obstojijo v okviru omenjenih pa tudi neomenjenih vprašanj.

Sodelovanje in iskreno prijateljstvo med komunisti in drugimi, dveh sosednjih pokrajin, pa se je nešteto krat pokazalo tudi na drugih primerih. Pomemben je bil v tem času razgovor, ki sta ga imela sekretar občinske konference ZK Pavel Lotrič in predsednik sindikalnega sveta Jesenice Štefan Rodi s predstavniki komunistov v Trbižu glede zaposlovanja naših delavcev v tovarni verig v Beli peči. Razgovor je bil potreben, saj se je v zadnjem času pojavilo vrsto problemov. V omenjenem podjetju je zaposlenih okoli 90 naših delavcev, ki pa so za enako delo slabše plačani kot italijanski delavci, poleg tega pa so le bolezensko zavarovani, ne pa tudi pokojninsko. Pred leti je bilo tudi dogovorjeno, da bodo zaposlili večinoma žensko delovno silo in to prek zavoda za zaposlovanje, medtem ko se je to razmerje sedaj povsem obrnilo v korist moških delavcev. Naši delavci so glede na vse to za lastnika cenejši, problem pa je tudi v tem, da tudi na področju Trbiža ostaja vse več domačinov brez dela. Na omenjenem razgovoru so se domenili, da bodo predstavniki obeh organizacij vsak po svoje poskušali reševati posamezne probleme in da bodo tudi v bodoče sodelovali.

V četrtek, 20. avgusta pa je delegacija komunistov naše občine vrnila obisk pokrajinskemu vodstvu KP za Furlanijo. V Videm so odšli sekretar občinske konference ZK Pavel Lotrič, sekretar konference ZK v Železnici inž. Tone Varl ter predsednik delavskega sveta Železarne Franc Kobentar. Tako kot na prvem sestanku na Jesenicah, se bodo tudi to pot menili o sodelovanju, vendar dosti bolj konkretno. V prihodnje naj bi predvsem ko-

munisti obeh sosednjih pokrajin izmenjavali izkušnje, se seznanjali z načinom dela in težavami, italijanski delavci — komunisti pa se zanimajo tudi za naš sistem samoupravljanja v delovnih organizacijah. Sekretar Pavel Lotrič je pred odhodom tudi dejal, da bodo poskušali navezati tudi stike z italijansko borčevsko organizacijo AMPI, v katerih vrstah so tudi ne-

kateri, ki so med vojno nekaj časa preživeli v taborišču Podmežaklju.

V dokaz iskrenega sodelovanja so končno tudi številni nastopi kulturnih skupin iz naše občine in drugih krajev, brez katerih skoraj ne mine proslava naprednega partijskega tiska ali podobnega praznika, v organizaciji komunistov v Italiji.

T. L.

Popravek

V 30. številki Železarja, dne 31. julija, smo na 10. in 11. strani objavili prvi del ekspozice predsednika občinske skupščine Jesenice Franceta Žvana na slavnostni seji ob prazniku občine Jesenice pod naslovom **POKRIVANJE SPLOŠNIH POTREB JE ODVISNO OD DOLOČENEGA EKONOMSKEGA STANJA**. Pri prepisovanju njegovega rokopisa je prišlo do nekaterih napak, za katere se avtorju in bralcem opravičujemo in jih popravljamo.

V prvem stolpcu bi v 25. vrsti morali napisati namesto: »... ki iz našega prostora ...« pravilno kot je v rokopisu avtorja: »... in iz našega prostora ...«.

V drugem stolpcu na strani 10 je v sedmem odstavku napačno napisano: »še vedno močan ODZIV kupne moči naših občanov IZVEN občinskega prostora ...« namesto pravilno kot je v rokopisu: »... še vedno močan ODLIV kupne moči naših občanov VEN občinskega prostora ...«.

V petem stolpcu bi v sedmi vrsti od zgoraj navzdol pravilno moralo biti za besedo **VIROV** pika, beseda **SEDAJ** pa bi se morala začeti z veliko začetnico, mi pa smo objavili za besedo **VIROV** vejico in besedo **SEDAJ** začeli z malo črko.

V istem stolpcu je od devete do 13. vrste napisan stavek: »Če bi poraba in prodaja alkoholnih pijač resnično stagnirala, bi bilo dejstvo samo po sebi razveseljivo, vendar sodim, da **STVAR NI TAKA**«. Pravilno bi moralo biti napisano ... da **STVARI NI TAKO**. Od 32. do 35. vrste bi namesto napačno napisano: »Vzroki leže v **POVEČANJU INVESTICIJSKE dejavnosti**...«, morali napisati pravilno: »Vzroki leže v **POVEČANI INVESTICIJSKI dejavnosti**...«. V tretjem odstavku v enajsti vrsti bi moralo biti pravilno: **POSTAVLJENIM PLANOM** in ne kot smo mi objavili: **ZASTAVLJENIM PLANOM**.

V drugem odstavku v šestem stolpcu na 11. strani bi v 11. vrsti namesto »... drugih **ZADEV**«, moralo biti pravilno napisano: »... drugih **DEL**«. V naslednjem stavku smo napisali: »Vendar poteka **KOMENTIRANJE** kljub vsemu bolje kot prejšnja leta ...« namesto **FINANCIRANJE**.

V 41. in 42. vrsti drugega odstavka smo napisali: »Vsega tega ni mogoče delati s plani, programi ...« in pri tem izpustili besedo tako, da bi se moralo pravilno glasiti: »Vsega tega ni mogoče delati **ZGOLJ** s plani, programi ...«.

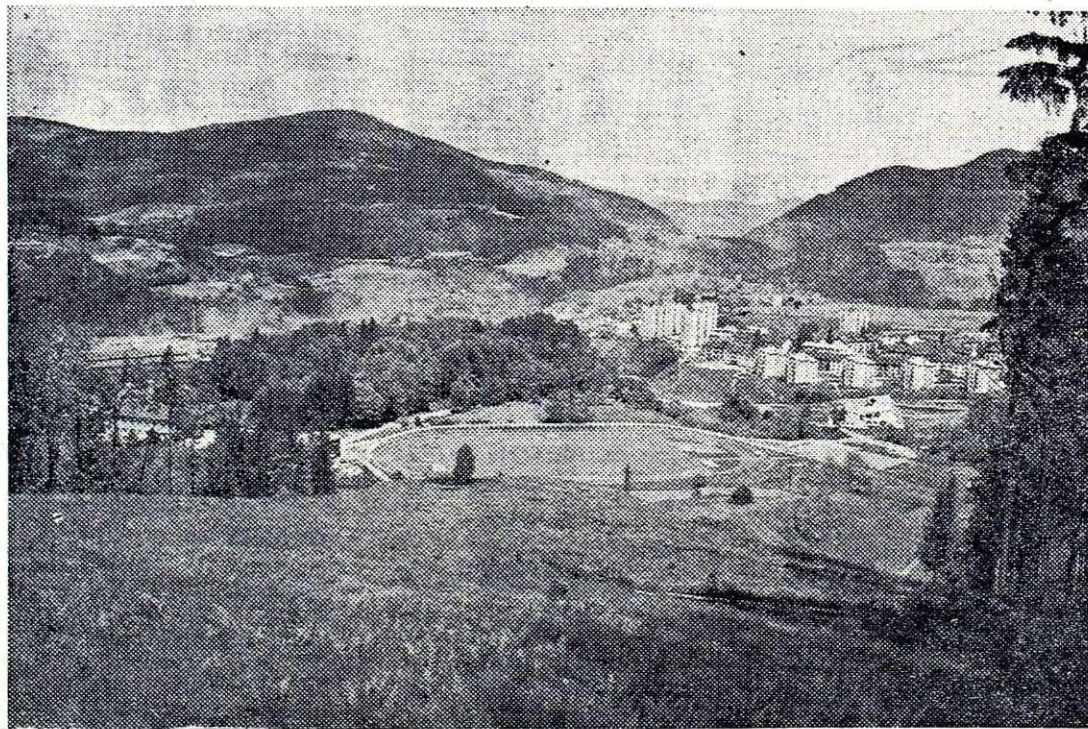
Za istim stavkom, ki se začneja: »Vsega tega ni mogoče delati zgolj s plani, programi ...« in zaključuje: »... pač pa je zato treba imeti ljudi in sredstva.«, je pomotoma izpuščen ves stavek, ki se glasi: »V **LETOŠNJEM PRORAČUNU SMO PRVIČ DOLOČILI SKROMNO POSTAVKO, PREK KATERE SKUŠAMO TUDI Z DENARJEM VPLIVATI NA HITREJŠO RAST GOSPODARSTVA**« in se besedilo nadaljuje: »Zato naj opozorim na to, da bi kazalo enako ravnati tudi v bodoče.«

V 13. vrstici od spodaj navzgor bi namesto »**NIKA-KRŠNIMI**«, moralo biti pravilno napisano »**KAKRŠNI-MIKOLI**«.

V 7. in 8. vrstici smo napisali: »... pač pa na osnovi **LASTNIH računov** in **PODOB** ...«, namesto pravilno kot je v izvirniku: »... pač pa na osnovi **JASNIH računov** in **POGODB** ...«.

V sestavku nam je »tiskarski škrat« pomotoma izpustil po rokopisu avtorja tudi tri vejice, medtem, ko je dve postavil preveč.

Prosimo, da nam to oprostite, ker napak nismo naredili zaradi površnosti ali neznanja ali kakršnekoli samovoljnosti ali namernosti, temveč so posledice preobremenjenosti ljudi na uredništvu ob takem obsegu Železarja kot smo ga izdali za občinski praznik.

Prijetna domovanja ravenkih železarjev

Izobraževanje, dopolnjevanje znanja, kultura

Republiška konferenca sindikatov je junija letos sprejela program političnih ciljev in nalog sindikatov Slovenije. To je družbeni dogovor o enotnih ciljih sindikata od katerih imajo nekatere naloge in cilji dolgoročnejši, druge pa kratkoročnejši značaj. Načelno pa bi lahko te cilje in naloge opisali v treh točkah:

1. Ustvarjati možnost za stalno naraščanje materialnega in kulturnega standarda delovnih ljudi,
2. razvijanje demokratičnih samoupravnih in humanih odnosov med ljudmi in
3. trajno uveljavljanje socialne varnosti delovnega človeka.

V sestavku se bom omejil le na eno nalogo, to je na vprašanje izobraževanja, dopolnjevanja znanja in kulture. Sedanji razvoj samoupravljanja in samoupravnih odnosov ter ekonomsko tehnični napredek, vedno bolj potiskajo v ospredje vprašanje znanja in izobrazbe. Eden osnovnih ciljev v priporočilih sindikata je, da zmanjšamo na minimum, oziroma odpravimo odstotek mladine, da se mora sistem izobraževanja od osnovnih šol do univerze hitreje prilagajati naglim spremembam, ki jih pogojuje znanstveno tehnični napredek v proizvodnji in usposabljanju ljudi za sodobno delo. Skrajni čas je, da se odtrgamo od sistema izobraževanja, ki zahteva le sprejemanje znanja in se preusmerimo k sodobnim metodam usposabljanja človeka, da bo znal sprejemati nova znanja, se odrekli pridobljenemu za-

jemajo na delo mlade delavce z nedokončano osnovno šolo morale zavzemati, da v razdobju dveh ali treh let zahtevajo od njih, in jim seveda omogočijo dopolnitev manjkajoče izobrazbe. To pa bi delovne organizacije morale po nekem določenem programu zahtevati tudi od drugih delavcev, ki nimajo temeljne izobrazbe.

Ravno tako se sindikati v svojih nalogah in ciljih zavzemajo, da se mora sistem izobraževanja od osnovnih šol do univerze hitreje prilagajati naglim spremembam, ki jih pogojuje znanstveno tehnični napredek v proizvodnji in usposabljanju ljudi za sodobno delo. Skrajni čas je, da se odtrgamo od sistema izobraževanja, ki zahteva le sprejemanje znanja in se preusmerimo k sodobnim metodam usposabljanja človeka, da bo znal sprejemati nova znanja, se odrekli pridobljenemu za-

staremu znanju in ceniti pomen znanja. Slovenski sindikati se ob tej nalogi ne zavzemajo za številčno povečanje šolske in izobraževalne mreže, temveč za spreminjanje njene vsebine, da bo prilagojena današnjim in jutrišnjim potrebam. Naloga, ki jo v zvezi s tem prevzemajo sindikati je, da bo sindikat stalno spodbujal take spremembe v izobraževalnem sistemu, seveda pa morajo biti pobudniki tudi delavci iz področja izobraževanja.

Zaradi nadaljnjega razvoja delovnih organizacij, je tudi njihov interes, da se zavzemajo in stalno stimulirajo dopolnilno izobraževanje kadrov vseh vrst. Sindikat se bo zavzemal, da v delovnih organizacijah postane načrtna izobraževalna politika sestavni del perspektivne poslovne politike. Delovna organizacija mora spodbujati, stimulirati in omogočiti izreden študij, pa tudi graditi lasten sistem izobraževanja, ki bo orientiran na bodoči razvoj delovne organizacije.

Vse nujnejša potreba v delovnih organizacijah, postaja tudi obveza po dopolnjevanju pridobljenega znanja tako visoko kvalificiranih, tehniških in višje oziroma visoko usposobljenih kadrov. Sindikat se bo zavzemal, oziroma spodbujal iskanje načinov za dopolnjevanje znanja, katerega nosilec morajo biti visoke in višje šole. To pa bi imelo še drugo pridobitev, namreč večjo in koristnejšo povezavo med teorijo in prakso. Na področju kulturne vzgoje si sindikati zastavljajo za svoj cilj: usmerjanje sindikalnih organizacij k temu, da bi del svojih dejavnosti usmerile v ustvarjanje odprtega, naprednega, kulturnega ozračja, da se prepričljivo in strpno zoperstavijo hlastanju po plaži, zbujaajo interes za kulturo, ki plemeniti, osvobaja ter usmerja k razmišljanju o realnih problemih našega časa.

Naloge in cilji, ki jih sprejema sindikat v svoj delovni program iz področja izobraževanja, dopolnjevala znanja in kulture, so prav gotovo tako žive in aktualne, da jih lahko le z navdušenjem pozdravimo. Ob vsem tem resnično želimo, da bi ne ostalo le pri besedah oziroma zapisanih mislih, ampak da bi stvari tudi z vso zavzetostjo uresničevali v vsakodnevni praksi. Želimo, da bi se sindikati tudi za danes obravnavanih del svojih nalog in ciljev enako zavzemali, kakor za druga področja družbenega življenja in dela. Žal nas praksa večkrat razočara, da smo na področju izobraževanja in kulturne v sindikatih najmanj aktivni in prisotni.

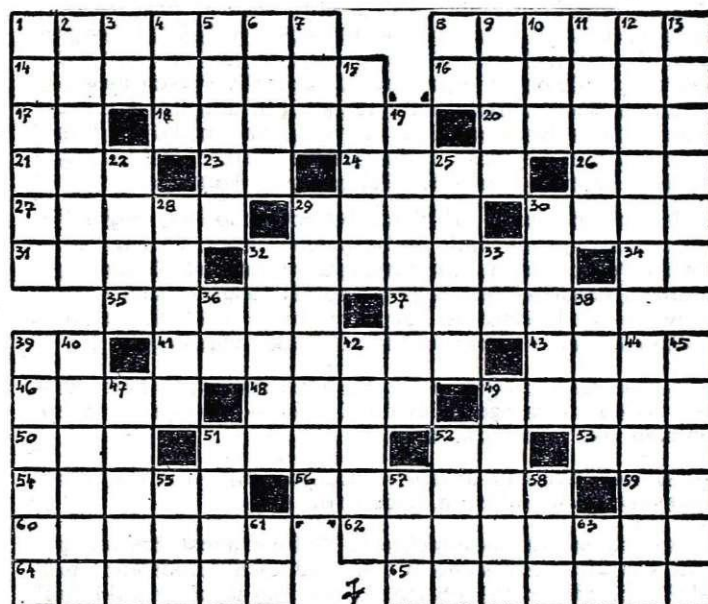
Razstava vredna ogleda

V okviru proslave 20 letnice delavskega samoupravljanja v Železarni, katere pokrovitelj je član sveta federacije Franc Leskošek — Luka, bo jutri 22. avgusta ob 12. uri v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah, odprta zgodovinsko dokumentarna razstava: 25 LET RAZVOJA ŽELEZARNE V SVOBODI — 20 LET DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA.

Razstavo, za katero je naredil idejni koncept Miloš Magolič, je pripravil naš tehnični muzej s svojimi sodelavci. Na razstavi je v sliki, besedi in diagramu prikazan razvoj Železarne po osvoboditvi in 20 letni razvoj delavskega samoupravljanja.

Prav gotovo bo razstava vzbudila veliko zanimanje med našimi sodelavci in občani, predvsem pa med šolsko mladino, saj se je podobna Železarne v teh 25 letih zelo spremenila. Razstava bo odprta vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 19. ure, do vključno 6. septembra.

Križanka

VODORAVNO: 1. Prešernov nasprotnik (Jernej); 8. naša največja reka, 14. belokožna sužnja v haremu, 16. narejen iz svile, 17. avtomobilski znak Reke, 18. ledvice, 20. znamka kreme, 21. staroži-dovski kralj, 23. kemični znak za erbij, 24. zdravilna rastlina, 26. znamka čistilnega sredstva, 27. odposlanec, 29. mavec, 30. ugovor, prigo-vor, 31. junak pred Trojo, 32. proces na sodišču, 34. kemični znak za amerij, 35. delavec pod zemljo, 37. dohodek od obresti, 39. ameriška poro-čevalna agencija, 41. antična boginja, 43. tuje moško ime, 46. žlahtni plin, 48. junak pred Trojo, 49. pasta, 50. Buchenwald, 51. rusko žensko ime, 52. kemični znak za radij, 53. osivel, siv, 54. mračen, temen, 56. slovnično število, 59. telovadno društvo, 60. kostnica, 62. vrsta solate, 64. tuje žensko ime, 65. nepričakovan.

NAVPIČNO: 1. cvetici podobna morska žival, 2. kralj Itake, 3. predlog, 4. ilovica, 5. visoka planota v Aziji (streha sveta), 6. Asirija, 7. rdeči križ Slovenije, 8. delavski svet, 9. samec domače živali, 10. afriška reka, 11. tuje žensko ime (... v deveti

deželi), 12. prednja straža, 13. raztelesvalec, 15. rimska veža, 19. cesarstvo, vladavina, 22. želatina iz alg, 25. mesto ob reki Gloma na jugu Norveške, 28. jez na reki Nil, 29. znamka gospodinjstkih strojev, 30. gibanje zraka, 32. vrsta svetlikajoče tkanine, 33. Janez Noč, 36. kratica za akademski naslov, 38. grški bog vojne, 39. moško ime (Ljadov), 40. pripomočki za pisanje, 42. reka na severu Aljaske, 44. lastnina, imetek, 45. os pri avtomobilih, 47. tuje moško ime, 49. gora blizu Bovca, 51. jamež, 52. ovinki, 55. ploskovne mere, 57. enaki soglasniki, 58. ime filmske igralkice Gardner, 61. ljudska pritrilnica, 63. idem, ibidem (okrajšava).

REŠITEV KRIŽANKE IZ ZADNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: 1. carinik, 8. roletar, 15. Ivanovo, 16. Omajadi, 17. Lsd, 18. Vatikan, 20. bas, 21. atika, 23. Aka, 24. tolpa, 26. Rovte, 28. pečat, 29. ja, 30. Aoni, 32. zona, 33. iz, 35. Ela, 37. Rosanda, 39. ora, 40. riba, racak, 43. opat, 44. ejektor, 46. Kornati, 48. Bal-tik, 49. vražič.

Za 25. jubilej prenov- ljena gledališka dvorana s centralnim ogrevanjem

Dela pri urejanju centralnega ogrevanja v stavbi gledališča Tone Cufar gredo h koncu. Predvidoma bodo do konca avgusta končana vsa montažna dela, potem pa sledi še ureditev nekaterih manjših naprav in potrebne strojnice. V kleti, pritličju in prvem nadstropju so že povsod ne samo napeljavni vodi in nameščena ogrevalna telesa, temveč tudi že prepletkana. Tudi v dvorani in kleti je večina toplotne napeljave že nameščena, čeprav so dela za to zelo obsežna, kajti dvorana bo imela klimatsko napravo, ki ne bo omogočala samo primerno ogrevanje, temveč tudi zračenje in hlajenje dvorane. Seveda pa se je pri tem pojavila potreba po nujni preureditvi dvorane, saj so nameščeni zračni jaški zdaj popolnoma spremenili njen izgled.

Preureditev dvorane bodo predvidoma začeli v oktobru, čeprav bo seveda potrebno še nekaj sredstev, ki prvotno niso bila predvidena, tako da naj bi bila za letošnji dan republike 29. november takorekoč nova in s klimatskim ogrevanjem opremljena dvorana predana svojemu namenu. Gledališče je sicer name-ravalo že za 9. november, ko poteka točno 25 let, kar je

gledališče začelo z delom, s slavnostno premiero otvoriti jubilejno sezono, toda zaradi tehničnih razlogov bo to popolnoma nemogoče. Sam datum 25-letnice obstoja in dela jeseniških gledaliških amaterjev, bo gledališče skušalo proslaviti kako drugače, ljubitelji gledališča pa bodo pač morali potrpeti do konca novembra.

Vsekakor bo centralno ogrevanje in prenovljena dvorana gledališča velika kulturna pridobitev za Jesenice, saj to je edina dvorana na Jesenicah, ki služi prav za vse namene. Prav zato velja potrpeti kakšen mesec več, kot je bilo predvideno, saj potem res ne bo več razloga, da bi v hladnih mesecih ne prihajalo v dvorano na kulturne prireditve več Jesenčanov kot doslej. Tudi v primeru, če še ne bo dograjen direkten topli vod iz Železarne, je za sezono 1970/71 že zagotovljeno ogrevanje stavbe gledališča z začasno nameščenim kotlom na trdo gorivo. Ureditvi centralnega ogrevanja in preureditvi dvorane, bodo v etapah sledile še druge adaptacije in vzdrževalna dela, tako da bodo Jesenice v dveh največ treh letih končno le dobile prepotrben, dostojen, moden in kulturn dom. —nj—

Košarka

Pred jesenskim startom

V soboto, 22. t. m. se začne jesenski del v republiški košarkarski ligi v kateri so naši košarkarji trenutno na petem mestu.

Prvi nasprotnik jeseniških košarkarjev je moštvo ljubljanske Ilirije, s katerim so naši v spomladanskem delu prvenstva zelo nesrečno izgubili za eno točko razlike, kljub temu da so skoraj vso tekmo vodili, na trenutke tudi za več kot deset košev razlike. Če se spomnimo še takratnih dogodkov, sta porazu Jeseničanov botrovala tudi sodnika, ki sta zlasti v zadnjih treh minutah sodila v korist Ljubljancev tako, da so se naši takrat povsem izgubili ter bili tudi poraženi. Zato se to soboto našim košarkarjem ponuja velika priložnost, da se uspešno »maščujejo« Ilirijanom za že omenjene dogodke in se z eventualno zmago približajo v borbi za prva tri mesta na lestvici. To bi vsekakor, brez kakršnekoli bojazni lahko pričakovali, če bi moštvo bilo v tako dobri formi kot spomladi. Toda naši košarkarji kljub temu, da so imeli dovolj časa za resne priprave v preteklih poletnih mesecih, to obdobje niso dobro izkoristili in lahko rečemo, da so Jeseniški košarkarji s svojo formo zelo daleč od forme, ki so jo imeli v spomladanskem delu tekmovalca.

Vzrokov za tako stanje je več. Glavni med njimi pa je vsekakor ta, da se sami igralci, kot mnogokrat do sedaj, niso tako pogosto, kot je bilo dogovorjeno, udeleževali treningov, ki jih je vodil trener Katnik. Tako se je doštikrat zgodilo, da so bili na treningu le trije — štiri igralci in da trener ni mogel izvajati treninga kot si ga je zamislil. Zaradi tega igralci niso imeli prilike vaditi tudi različne taktične variante obrambe in napada, ki so v košarki zelo važne, ker si moštva v republiški ligi brez dobrega poznavanja nekaterih osnovnih taktičnih variant ne moremo niti zamisljati.

Zato je trener Katnik, ker ni imel sreče z obiski na treningih, organiziral nekaj prijateljskih tekem, z namenom, da se moštvo čim bolj uigra. Tudi na omenjenih srečanjih so nekateri igralci manjkali, predvsem zaradi dopustov izven Jesenic, toda srečanja so pokazala kaj našim najbolj manjka in na kaj bi pri nadaljnjih treningih morali igralci in vodstvo najbolj paziti.

Do sedaj so naši odigrali pet prijateljskih tekem, od tega le eno na Jesenica. Vseh pet srečanj so izgubili. Proti zveznim drugoligašema Slovanu in Domžalam so izgubili z nad 25 točk razlike, z direktnima konkurentoma v republiški ligi, Kropcem in Triglavom pa so bili porazi zelo tesni.

Naši so v teh srečanjih na trenutke igrali zelo dobro, v večini primerov pa so pokazali slabo igro, ki je bila posebno neresna v obrambi. Slabo so tudi uigrani, še posebej pa je treba omeniti, da se je v moštvo pojavila vidna nedružabnost in nekolegialnost. Torej socialni element (vsi za enega, eden za vse), ki bi moral biti odlika vseh moštev v skupinskih športih, je pri naših povsem odpovedal in je to morda najhujši problem pred startom jeseniških košarkarjev v jesenskem delu prvenstva. Odnosi so se sicer med igralci s približevanjem jesenskega starta izboljšali, toda vedno je možno, da pride do izbruha nezadovoljstva posameznikov, kot se je to že dogajalo na nekaterih tekmah v pretekli predtekmovalni dobi.

Na koncu je treba vsekakor povedati, da je zares škoda tako dobrega, mladega in perspektivnega moštva kot so naši košarkarji, da se ne znajo zavzeti ter izkoristiti svoj vsaj približno maksimalni potencial, kar bi pomenilo uspešno borbo za sam vrh na lestvici slovenske lige. Izjava nekdanjega trenerja državnega prvaka Olimpije, prof. košarke na VSTK v Ljubljani Milutina Pavloviča, na nedavnem seminarju slovenskih trenerjev v Portorožu, da imajo Jesenice košarkarsko moštvo, ki bi po svojih zmognostih lahko igralo in to zelo uspešno v drugi zvezni ligi, naj to potrdi. Seveda z mnogo bolj resnejšim odnosom do treningov, ter na splošno z bolj športnim življenjem, kot je to bila in je še vedno navada naših košarkarjev.

Dragojevič

Zanesljiva zmaga Jakopiča

Na plazu pod Prisojnikom je bilo v soboto poletno prvenstvo Slovenije v slalomu. Razmeroma težka proga je zahtevala od smučarjev precej znanja, skratka smučanje v tem času zahteva od tekmovalca dobro kondicijsko pripravljenost. Zato so zmagovali le tisti, ki v poletnih mesecih resno trenirajo na snegu. Med nekaterimi tekmovalci, kakor tudi funkcionarji je bilo slišati, da naj bi se to prvenstvo ukinilo, češ, da nimajo denarja še za letne priprave. Toda kljub vsemu temu je videti, da je za to tekmovalstvo med smučarji veliko zanimanje, saj se je saloma udeležilo več kot tretjina tekmovalcev, ki imajo pravico nastopiti na tem tekmovalstvu.

Med člani je za velikega favorita veljal najuspešnejši jugoslovanski alpski smučar preteklega sezone, Jeseničan Blaž Jakopič. Že po prvi vožnji smo lahko ugotovili, da pa je še potrdila zanesljiva zmaga. Tudi pri ostalih reprezentantih je opaziti, da ne zanemarijo vadb na snegu. Največji konkurent Jakopiča, Ljubljane Kavčič, je po prvem teku imel drugi najboljši čas, zato mu v drugem teku in preostalo drugega kot voziti na vse ali nič, to pa ga je stalo uvrstitve. Jože Gazvoda je kljub slabim startnim številki dosegel odlično drugo mesto. Naš predstavnik Pesjak je z dvema solidnima vožnjama pristal na četrtem mestu.

Pri dekletih vadb ni tako resna kot pri fantih, seveda

pa je nekaj izjem. Mlajši mladinci so pokazali precejšnjo mero smučarskega znanja, naš mladi Volk je pristal na drugem mestu, četrti pa je Jeklar.

Po končanem tekmovalstvu so reprezentanti imeli krajši posvet s predstavnikom smučarske zveze Jugoslavije, direktorjem združenega podjetja Slovenske železarnice Gregorjem Klančnikom, ker smučarska zveza ni izpolnila vseh obveznosti do tekmovalcev.

Rezultati — člani: 1. Jakopič (Jes) 66,4, 2. Gazvoda (Br) 69,3, 3. Jaunik (Br) 70,8, 4. Pesjak (Jes) 70,9, 5. A. Šmit (Rad) 77,3, 6. Svet (Br) 78,3, 7. V. Šmit (Rad) 78,5, 8. J. Zupan (Ak) 81,5, 9. M. Zupan (Rad) 82,3, 10. Mohorič (Alples) 87,3;

članice: 1. Pirnat (Br) 84,4, 2. Magušar (Ol) 86,4, 3. M. Bem (Rad) 96,6, 4. Gartner (Alples) 130,8;

st. mladinci: 1. Ravnik (Rad) 75,6, 2. Kerševan (Nov) 83,0, 3. Šeško (Br) 85,2;

st. mladinke: 1. Žuraj (Br) 79,4, 2. Motvoz (Fuž) 96,4, 3. Krušič (Jes) 96,7, 4. Škulj (Nov) 102,7;

ml. mladinci: 1. Gorišek (Rad) 75,5, 2. Vovk (Jes) 77,6, 3. Polajnar (Trž) 80,3, 4. Jekler (Jes) 80,9, 5. Högl (Fuž) 83,9;

ml. mladinke: 1. Pirnat (Nov) 85,0, 2. Jocič (Tr.) 91,2, 3. Podgorške (Ol) 93,4, 4. B. Mikeš (Rad) 79,2, 5. Bogataj (Trž) 108,5.

—ne

Oslabljeni v Ortiseju

V nedeljo so jeseniški hokejisti odigrali prvo tekmo v novi sezoni. V Ortiseju so izgubili z 10:5 (3:1, 3:4, 4:0). Zadetke za Jesenice so dosegli Zbontar 2, Mlakar, Smolej in Eržen.

Moštvo Jesenic je nastopilo v močno oslABLJENI postavi, saj je manjkalo kar devet igralcev lanskega moštva. Nastopili niso Knez, Razinger, Ravnik, Pirc, Bogo Jan, Tomaž Košir, Tišler in Felc (Sašo Košir je v JLA) in ne more se reči, da so vsi iz objektivnih vzrokov izostali.

V Ortiseju je tako pravzaprav nastopila kombinacija moštev Jesenic in Kramjske gore. Igrali so M. Zbontar (Gasar), Smolej, Eržen, Pipan, Hiti, Mlakar, F. Zbontar, Poljanšek, Škerjanc, Hafner, Hribar, Milan Jan, za njih pa je nastopil tudi Ivo Jan, ki sicer s Tišlerjem in Felcem igra za Ortisej.

Ceprav oslABLJENI, so Jeseničani zaigrali dobro in so se dobro zoperstavljali nasprotniku, ki skozi vse leto ne zapusti ledene ploskve.

Z.

ODBOJKARSKE NOVICE

V Mozirju so se končale enotedenske priprave slovenske odbojbarske reprezentance mladincev in mladink.

V reprezentanci je nastopilo pet Jeseničanov: Arh, Božič, Divjak, Končnik in Strnad, v reprezentanci mladink pa je od Jeseničank nastopila Milena Filipaj.

Vsi bodo imeli še nekaj kontrolnih treningov do novembrskega turnirja, na katerem bodo nastopile vse republike.

Ob koncu sezone je vrste kluba zapustil Zdravko Kavčič, ki je odšel v JLA, vrnila pa sta se Rössler in Pristov, ki že trenirata in bosta lahko veliko pomagala svoji ekipi.

Se zdaj ni povsem jasno, ali bodo Jeseničani igrali v I. slovenski ligi ali v II. zvezni ligi — zahod. Odbojbarska zveza Slovenije jih je za vsak primer že upoštevala kot člana slovenske lige tudi pri žrebanju. V prvem kolu, ki bo na sporedu 30. avgusta, naj bi se Jeseničani pomerili z ekipo Ljubljane.

Končno je vendarle že znano, da je novi član slovenske odbojbarske lige ekipa SSD Kovinarja (gimnazija Jesenice) in ne ekipa Boveca. Po prvih sporočilih naj bi se v I. ligo uvrstil Bovec, ki so ga tudi že upoštevali pri žrebanju parov, potem pa so na intervencijo vodja SSD Kovinarja prof. Šmitka podrobneje izračunali set razliko obeh moštev, ki imata sicer enako število točk. SSD Kovinar je bil na boljšem za pet stotink. Vseeno dovolj.

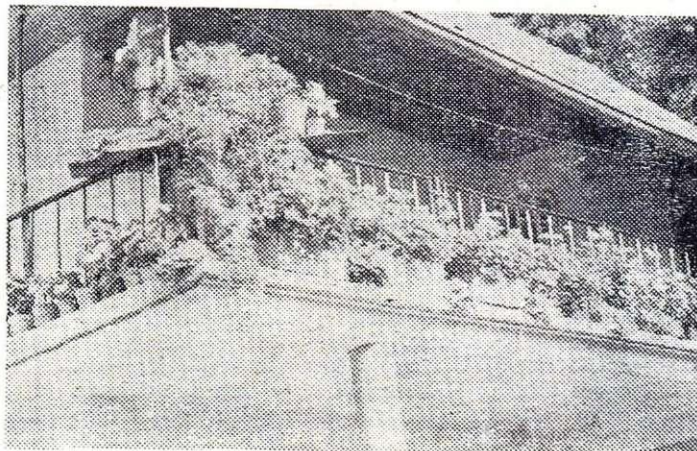
Jeseniški mladinci, ki so se po dveh republiških turnirjih uvrstili na prvo mesto v Sloveniji, bodo od 4. do 6. septembra nastopili na državnem prvenstvu v Zagrebu.

Z.

Poraz Jesničanov

V nedeljo dopoldan je bila na nogometnem igrišču prijateljska mednarodna tekma. Nogometaši Jesenic so imeli v gosteh avstrijsko moštvo Bodensdorf. V prvi tekmi v Avstriji so naši nogometaši

zmagali z 8:0, na Jesenica pa so pretrpeli poraz in to z 1:0. Tekma je bila zelo zanimiva, kljub temu da je v moštvo manjkalo nekaj standardnih igralcev. Gostje pa so svoje vrste okrepili.

Gorenjska ne bi bila Gorenjska, če ne bi bilo na oknih in balkonih rož. Na sliki balkon Mire Soklič iz Potokov